

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX. ÜHÖI-ut 1. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 878-72.
Kiadóhivatal: VIII. József-körut 5. sz.
Telefon: Automata 463-09.

FŐSZERKESZTŐ: FŐMUNKATÁRS:
MESKÓ PÁL. SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bédlés gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1929.

X. évfolyam 43. szám.

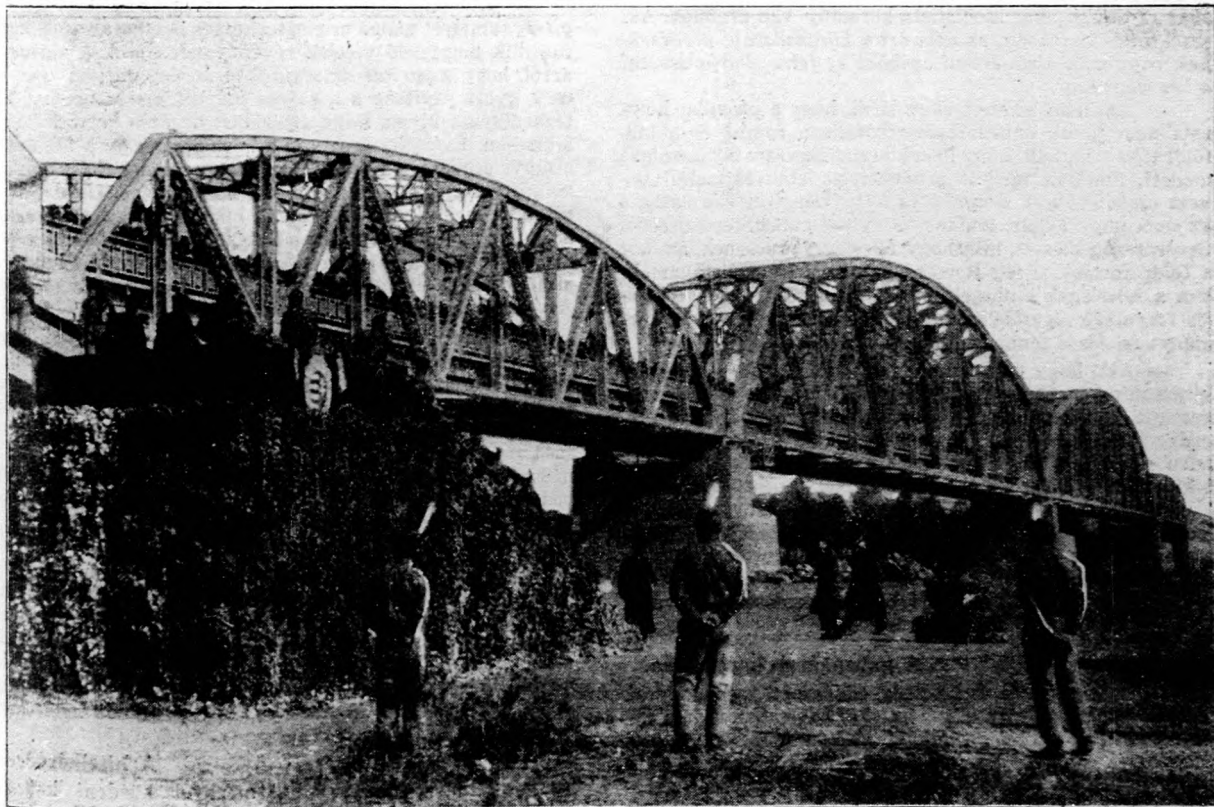
Vasárnap, október 27.

Bethlen István gróf miniszterelnök a válságról és az orvoslás módjáról.

Az *Egységspárt* október hó 15-én, a képviselőház megnyitá-
sának napján tartotta első értekezletét, melyen a kormány tag-
jai Bethlen István gróf miniszterelnökkel élükön teljes számban
megjelentek. Pesty Pál, az *Egységspárt* elnöke, üdvözölte a
megjelenteket, majd Bethlen István gróf állott fel szólásra, akit a
párt tagjai hosszantartó zajos éljenzéssel fogadtak. A minisz-
terelnök többek között a következőket mondotta:

— Tájékoztatni kívánom a pártot egyfelől arról a *mun-
kaprogrammról*, amelyet a kormány a folyó ülészákon
maga elé tűzött, másfelől a *gazdasági helyzetről*, ugy,
ahogy azt a kormány látja és azokról az *orvosszerekről*,
amelyekkel a mai súlyos helyzeten segíteni lehet.

— A belügyminiszter be fogja nyújtani a *fővárosi
törvényt*, majd a *községi háztartások rendezéséről* és a
gyülekezési jogról terjeszt be törvényjavaslatot. A keres-
kedelmi miniszter az *energiatörvényt* és a *magyar ipar
fejlesztését* tárgyaló törvényt fogja benyújtani. A föld-
művelésügyi miniszter a *márkázásról* és a *haszonbérék
jövohagyásáról* szóló javaslatokat terjeszti be. A népjóléti
miniszter a *kézműves biztosításról* és a *szakszerveze-
tekről* kíván törvényjavaslatokat beterjeszteni. Az igazság-
ügyminiszter a *csalárd és vétkes bukás, a csődeljárás re-
formjáról* és a *sajtójogról* kíván törvényjavaslatokat a Ház

Az új, most felavatott tiszaujai vasuti és közúti Tisza-híd.

elé terjeszteni. Természeteszerűleg csak azokat a törvényjavaslatokat soroltam fel, amelyek már készen vannak.

A mezőgazdasági válság okai.

— Most a mezőgazdasági helyzettel kívánok általános-ságban foglalkozni. Az a válság, amely mezőgazdaságunk keresztülmegy, ma közéletünknek legfontosabb és leg-életbevágóbb kérdése, amellyel behatóan kell foglalkozni a kormányzatnak, de a törvényhozásnak is. Ez a gazdasági válság nem elszigetelt magyar jelenség. Nem azért mondom ezt, mintha a felelősséget el akarnám hátrítani ezzel a magyar kormányról. A magyar kormány vállalja és vállalnia kell a felelősséget azért a cselekvésekért és azokért az esetleges mulasztásokért, amelyekkel a válság előállítását talán meg nem akadályozta. De nem vállalja és nem vállalhatja a felelősséget olyan viszonyokért, amelyek nagyobb erők következtében állottak elő és amelyekkel szemben nálunk sokkal hatalmasabb nemzetek kormányai is védteleneknek bizonyultak.

— Elsősorban a mezőgazdaság válságával kell foglalkoznom. A kormány tisztában van azzal a kötelességével, hogy a pénzügyi újjáépítés után gazdasági újjáépítésnek kell elkövetkeznie. Hiszen elképzelhetetlen, hogy a magyar közgazdaság megbírhassa azokat a nagy terheket, amelyeket a súlyos államháztartási helyzet miatt kellett magára vennie, ha a saját életében be nem következnek olyan változások, amelyek közgazdaságunkat életképessé teszik. Ennek azonban megvoltak és megvannak ma is az általános felételei. Az egyik általános feltétel az volt, hogy az újjáépítésnek tökéletesen álljon rendelkezésére olyan mértékben és olyan kamatláb mellett, amelyek mellett eredményes termelés egyáltalában elképzelhető. A másik előfeltétel az, hogy mezőgazdasági feleslegeink a külföldön olyan árak mellett legyenek elhelyezhetők, amelyek mellett a jövedelmező termelés elképzelhető. Enélkül a két előfeltétel nélkül gazdasági újjáépítés Magyarországon valószínűtlen és keresztül nem vihető, akár konzervatív, akár demokrata, akár radikális, akár szocialista kormány van uralmon. Aki ezzel nincs tisztában, az nem ért a közgazdasági kérdésekhez, vagy nem akar érteni azokhoz és félre akarja vezetni a közvéleményt.

— Azt nem lehetett előre látni, hogy a pénzpiac helyzete nem javul, hanem katasztrófálisan romlik és a külföldi tőke nemcsak, hogy nem áll rendelkezésre olyan kamat mellett, amelyek mellett produktíven lehet termelni, hanem csekélyebb és drágább is lett. Nem volt előrelátható az sem, hogy akkor, amikor a világ gabonatermeléséből Oroszország kiesett, minthogy feleslegei nincsenek, amikor a földreformok révén Romániában és más exportállamokban a feleslegek eltűnnek, ennek ellenére a gabonatermelés terén árhanyatlás mutatkozik. Ezért a magyar kormányt felelőssé tenni nem lehet.

— Azt, hogy ugyanakkor, amikor az újjáépítés érdekében mindent elkövetünk gazdasági téren és a programunkba az iparfejlesztést is felvettük, szemrehányás tárgyává tenni nem lehet. Amikor az ország nélkülözni kénytelen egy olyan biztosítószélepet, amelyen válságos időkben a kívándorlás volt, akkor kötelességnek mutatkozott, hogy a kormány megfelelő vámvédelem révén gondoskodjék az iparfejlesztésről és a belső piac felvevőképességének fokozásáról. Ma is azon a nézetben vagyok, hogy ez helyes ut volt és bár szerintem is szükséges a vámvédelem bizonyos ponton való enyhítése, ipari berendezéseink további gyarapításától nem zárkozhatunk el.

A gabonaárak hanyatlása.

— A mezőgazdasági válság előidézői: a gabonaárak hanyatlása, másodsor a hitelválság, harmadszor az a körülmény, hogy sokkal drágábban kell ma a mezőgazdaságnak megfizetnie az ipari cikkeket, mint a háború előtt. Végül előidézték azok a közterhek, amelyek súlyosan nehezdednek a mezőgazdaság vállára és amelyeket csak részben vagyunk képesek róla levenni.

— A gabonaár hanyatlásáról szólva, csodálatos helyzettel állunk szemben. Október elsején Csikágóban 28,25 pengő, Winnipegben 29,10 pengő volt a buza ára. A dél-amerikai búzát ugyanezkor Rotterdamban és Liverpoolban 26 pengővel jegyezték, ugyanakkor, amikor Budapesten a buza ára sokkal alacsonyabb volt. Ebben az időben Bécsben a magyar buza 23,50 pengővel állott, míg a belföldi búzát 21,80 pengővel jegyezték, cseh területen még alacsonyabban és Milánóban 23 pengővel. Ez annyit jelent, hogy nem az amerikai konkurrencia nyomta le Közép-Európában az árakat, hanem annyit jelent, hogy ezekben az importáló államokban is olyan alacsonyan kínálták a belföldi búzát, amely nem tette jövedelmezővé, hogy amerikai vagy magyar búzát importáljanak. Ez azt jelenti, hogy az európai búzatermelő kezében a buza oly sűrűsöen kínálódik, amely mélyen az amerikai paritás alá nyomta le a piaci árakat. Ez a bizonyítéka annak, hogy nemcsak Magyarországon, hanem azokban az államokban is, amelyek importra szorulnak, mezőgazdasági válság van.

— Mi következik ebből a jelenségből? Az, hogy ezekben az államokban vagy olcsóbban kínálódik az amerikai buza, vagy pedig a belföldi buza ára emelkedik. Én nem akarok jóslásokba bocsátkozni, csak rá kívántam mutatni azokra a jelenségekre, melyek a budapesti tőzsdét is befolyásolják. Még egy másik jelenség is jelentkezik. Ez az, hogy ugyanakkor, amikor a budapesti piacon, a Ludapesti tőzsdén egy bizonyos árfolyamot jegyeznek, a vidéken, nagyon sok helyen nem az ennek megfelelő paritást fizetik. Amennyiben nincs hatalmunk arra, hogy a világi piaci árakat befolyásoljuk és a fent vázolt jelenségekre bármiféle hatást gyakoroljunk, mert hiszen ez csak általános megerősödés révén szűnhetik meg, éppen annyira gondoskodni kell, hogy legalább a Budapesten jegyzett tőzsdeáraknak megfelelő paritást kapjon a vidéki gazda. Ez igen nehéz feladat.

Kétféle segítség.

— Két segítségről lehet szó. Az egyik az azonnali segítség, amelyet már a minisztertanács is elhatározott, hogy tüniillik megfelelő vételek révén gondoskodik a kormány arról, hogy a paritás az országban érvényesüljön. De ez csak gyors segítség s a súlyos helyzet messzebbmenő intézkedéseket kíván, hogy a jövőben hasonló helyzet elő ne állhasson. Ezért határozta el a kormány, hogy a földművelésügyi miniszter a maga részéről a gabonatermelés intézményét kifejlessze. Ezt azonban nem lehet egyik napról a másikra megcsinálni. Ne várja tehát a magyar mezőgazdaság azt, hogy a buza ára e terv folytán már holnap emelkedik, de ezen a révén gondoskodni lehet arról, hogy a mezőgazdaság súlyos helyzetét következtében mutatkozó jelenségek megszüntessenek és levezetessenek.

— Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy ha a velünk versengő országokban a mezőgazdaság gyenge s kénytelen az árakban lemenni olyan mértékben, hogy haszon nélkülivé válik a termelés, úgy mi, konkurrensnek, nem tehetünk egyebet, minthogy felvegyük a versenyt, mert hiszen magunk is exportálni akarunk. Magam is abban a meggyőződésben vagyok, hogy végleges segítség a mezőgazdaságon csak akkor lehetséges, ha ezt a problémát minden országban egyformán felismerik s összefognak egy nemzetközi szervezet létesítése érdekében, amely biztosítaná azt, hogy a belföldi piacon a mezőgazda megkapja a maga árát, de biztosítaná azt is, hogy a külföldi konkurrenciából is csatlottassanak le azok a jelenségek, amelyek egyik vagy másik államot tönkretenni képesek. Addig is azonban ki kell építenünk a gabonarakaraktár szervezetét, mégpedig úgy, hogy ez a szervezet egészen az utolsó falugig érjen, mert csak akkor hasznos, ha a gazdának nem száz kilométerre kell a búzát vinnie.

A hitelkérdés.

— A másik főbenjáró baj, amellyel küzdeni kell, a hitelkérdés. Ma Londonban a kamatláb 6,5 százalék, amikor normális időben 2—3 százalék szokott lenni. Külföldi hoz-

A tiszauzi hid felavatása.

Horthy Miklós kormányzó az avatási szertartást hallgatja. Balján Zsitvay Tibor, jobbán Bud János miniszter foglal helyet.

szulejratu hitelek Magyarországot ugyszólván nem kap-
hat, legalább jövedelmező áron nem. A világpénzpiacra ma-
tutkozó feszültség magával hozza természetesen azt,
hogy Magyarország, amely tökeszegény s rá van utalva
a külföldi tőkére, még sokkal magasabb kamatlábat kény-
telen fizetni, de magával hozza azt is, hogy a kisebb lejá-
ratu hitelek is, amelyeket a külföld a magyar közgazda-
ságnak rendelkezésére bocsátott, megdrágultak, ha ugyan
fel nem mondtattak egyik vagy másik részről. Ennek követ-
kezménye az volt, hogy abból a rezervoárból, amelyből a
magyar közgazdasági élet merít, a magyar Nemzeti Bank
a rendelkezésére bocsátott hitelek közül egy tekintélyes részt
egy év alatt olyan hitelek fedezésére fordított, amelyek
normális időben csak hosszulejratu hitelekkel nyertek
volna fedezetet. Ennek a következménye viszont ismét
az volt, hogy a magyar közgazdaság részére csekélyebb
mértékben állanak rendelkezésre azok a hitelösszegek, ame-
lyek normális viszonyok között, normális forgalom lebo-
nyolítására és a személyi hitel kielégítésére szolgálnak, an-
nak ellenére, hogy a Nemzeti Bank által rendelkezésre bo-
csátott hitelkeret lényegesen nem csökkent. Tudok arról,
hogy a magyar közgazdasági életben az a meggyőződés él,
hogy lényeges hitelrestringálás (csökkentés) történt, ez
azonban nem áll fenn.

— Meggyőződésem szerint tehát addig, amíg a világ
pénzpiacán egy normálisabb helyzet nem áll elő, hiába
próbálkozunk itt lyukakat tömni. Tőkehianyot bővízkedé-
ssel elintézni nem lehet. Bizonyos eszközökhöz azonban itt is
nyulni kell, itt is meg kell tenni, amit lehet. Először is
meg kell ragadni azokat a lehetőségeket, amelyek időröl-
időre mutatkoznak olyan irányban, hogy a külföldi tőkét
idehozzuk.

— Államkölcson elhelyezése lehetetlen a külföldi pia-
con addig, amíg a jóvátételi tárgyalások megfelelő ered-
ményhez nem jutnak. A fennálló szűk keretek között a ren-
delkezésre álló pénzmennyiséget mégis méltányos kamatláb
mellett kell a vidéki közönség rendelkezésére bocsátani.
Nem merném aláírni azt a tételt, amit egyesek hangoztat-
nak, azt tudniillik, hogy a vidéki pénzüintézetek uszorasók.
Általánosítani még sem lehet ezen a téren. Arról kell
gondoskodni, hogy ahol visszaélések mutatkoznak, azok
megszűnjenek. Biztosítom a pártot, hogy a pénzügyminisz-
ter ur rajta kívánja tartani kezét ezeken a jelenségeken s
megfelelő intézkedéseket tesz majd ott, ahol ennek szük-
sége mutatkozik. Elismerem, hogy bankorganizációnk nem
olyan, amely erre a csonka országra volna méretezve. Na-
gyon sok a pénzüintézet. Ebben az irányban is cselekedni
kíván a kormány, itt is megfelelő intézkedéseket kíván
tenni.

A jóvátétel ügye.

— A jóvátételi párisi tárgyalásokkal kapcsolatban meg
kell állapítanom, hogy azok a híresztelések, melyek e téren

napvilágot láttak, a tényeknek egyáltalában nem felelnek
meg. A leghatározottabban meg kell cáfolnom, mert hi-
szen köztudomású, hogy a párisi tárgyalások titkosak,
amelyekről csakis a kormány értesül, amely a maga részé-
ről szintén kötelezi magát a titoktartásra.

— Eddig az volt a helyzetünk, hogy a szanaláskor 200
millió reparációt vállaltunk, amely 1943-ig évi átlagos 10
milliós tételekkel volt törleszthető. Amikor a szanalás rend-
jén megállapodás történt erre vonatkozólag, Magyarország
végleges reparációs összege nem állapított meg s nem
történt döntés azokban a kérdésekben sem, amelyek a béke-
szerződés folytán Magyarország terhét jelentették ugyan,
amelyet azonban más címen követelnek. Sokasem vállal-
tam volna azonban kétszázmillió reparációt Magyarországot
terhére, ha abban az irányban megfelelő biztatásban nem
részesültem volna, hogy Magyarországtól többet nem kö-
vetelnek. Ma sem hiszem, hogy Magyarországot úgy kí-
válnák kezelni, mint az a bizonyos boszorkány, amely fel-
hizlalja előbb a gyermeket, de csak azért, hogy amikor kel-
lően felhizlalta, el is fogyassza.

Vámpolitika.

— A kormány s azt hiszem a közvélemény tulnyomó
része is azon a véleményen volt, hogy szükséges az iparfej-
lesztés s elkerülhetetlen ezért az, hogy az ipar bizonyos
vámvédelemben részesüljön. Kétségtelen azonban az is,
hogy amikor a magyar ipart vámvédelemben részesítet-
tük, az a megfontolás is szemünk előtt lebegett, hogy azok
az államok, amelyekkel tárgyalni fogunk, bizonyos enged-
ményeket fognak követelni ezen a téren azért, hogy mező-
gazdaságunk terményeit beengedjék.

— E téren a tárgyalások nem voltak teljesen eredmé-
nyesek. Ez szükségessé teszi, hogy most vámtarifáinkat
újabb átnézzük és levonjuk a konzekvenciákat. Kétségtelen,
hogy éppen a mezőgazdaság érdekében revizió alá kell
venni a vámtarifát, hogy ott, ahol a mezőgazdaság megél-
hetése szempontjából életbevágó érdekek követelik az
egyik, vagy másik tétel revizióját, az megtörténjen. Ha
azonban ezt megtesszük, ugyanakkor a kereskedelemügyi
miniszter ur gondoskodni fog más eszközök segítségével az
iparfejlesztő politikáról is.

— Nem sok szót kívánok vesztegetni a költségvetési
helyzetre. Csak annyit mondom, hogy a Ház határozati ja-
vaslatot fogadott el a múlt évben oly irányban, hogy a
költségvetést továbbfejlesztetni nem lehet és a kormány tö-
rekedjék lehetőleg arra, hogy a költségvetést szűkebbre
vegye. E határozati javaslatnak kellő komolysággal kívá-
nunk eleget tenni, a magam részéről a kormány állását kö-
töm ahhoz, hogy ez a jövő költségvetésben kifejezésre jus-
son.

Politikai pecsenyesítés.

— Azok a mozgolódások és törekvések, amelyek talán
most leplezetlenebbül nyomulnak előtérbe, mint eddig,
visszfényei a gazdasági helyzetnek s arra akarják felhasz-
nálni ezt a helyzetet egyesek, hogy népszerűsítsenek politi-
kai jelszavakat, amelyeknek egyedül önmagukban nincs

**Hegedű, harmónium, tá-
rogató, cimbalom, rádió,
grammofon** és az összes hang-
szerek, legjobb csak itt a gyár-
ban kaphatók.

Művésziessen javít!
Legjobb hurokat készít!
Hazánk egyedüli hangszergyára.

MOGYORÓSSY GYULA

m. kir. szabadalmazott hangszergyára

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. szám.

Arjegyzők ingyen.

erjük. Arra akarják felhasználni ezt a gazdasági helyzetben jelentkező politikai konjunkturát, hogy beugrassák a magyar közéletet olyan politikai kísérletekbe, amelyeket, sajnos, már végeztek ebben az országban katasztrófális eredménnyel. Magyarországon minden jelszó embereket jelent és én figyelmeztetem a magyar közönséget, hogy mikor ezekre a jelszavakra figyel, akkor nézze meg, kik azok az emberek, akik a jelszavak segítségével ebben az országban kormányozni akarnak.

— Több ízben kijelentettem, hogy magam is szükségnek tartom a népjogok kiterjesztése terén a fokozatos haladást. De ezt a haladást és ennek a tempóját nem a ki-sebbségi viselkedés követeléseivel mértem, hanem ahhoz, hogy mit kíván az ország nyugalmas fejlődése, ujjaépítése, kulturális és gazdasági haladása. És ne higgye senki, hogy a hangoztatott jelszavak segítségével gazdasági téren bármit is elérhetünk. Akár lesz esküdtszék, akár nem és így tovább, azért nem lesz a pénz bőségebb. Sőt, merem állítani, hogyha idő előtti ilyen reformok segítségével a köz-rend felborul, akkor gazdasági téren is csak visszaesés lehet.

A kormány nem riad meg semmiféle terrortól.

— Nem hiszem, hogy azok a rétegek, akikre a jelszavakat hangoztató urak ebben a küzdelemben számitanak, nagyon a lelkükön viselnék éppen a mezőgazdaság ügyét és nagyon szeretnék a kiszáradakat. Szeretik őket, mert a kiszáradk lennének az a faltörő kos, amellyel saját maguknak törnek utat, de nem a mezőgazdaság érdekében. Hiszen volt idő, mikor a mezőgazdaság számtalan követelést hallatott, de ezeknek az uraknak a szavát akkor nem hallottuk. Most ébrednek fel arra a szerelemre, amely őket a mezőgazdasággal szemben oly mélyen eltölti és amelyről ezideig nem hallottunk, sőt, sajnos annak gyakran az ellenkezőjét tapasztaltuk. Nekünk új programra nincs szükségünk. Nekünk meg van a magunk jó programja. Ami jó bizonyos programokban, az benne van az Egységspárt programjában, viszont ami nincs benne az Egységspárt programjában ezekből, az nem jó. Az Egységspárt programjában igenis benne van a felekezeti béke. A felekezeti béke fenntartása a párt kötelessége. Az én meggyőződésem szerint a felekezeti béke meg is van a magyar nemzet lelkében és meg is marad, hacsak kívülről nem hurcolják bele a békéltenséget, amit egyes tényezők megtesznek.

— Ne fenyegetsen bennünket ebben az országban forradalommal senki. Mi semmiféle terrortól nem félünk. Még egy szükséges a forradalom bekövetkezéséhez: az, hogy a felelős tényezők gyávák legyenek. Mi a kötelességünket az

utolsóig teljesíteni fogjuk és ne féljen senki attól, hogy a kormányzat gyávasága folytán felborul a helyzet.

A miniszterelnök a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Az én lelkiismeretem tiszta és a magam részéről emelt fejjel állok a nemzet előtt.

A miniszterelnököt beszéde befejezése után hosszantartó, lelkes ünneplésben részesítették a párt tagjai.

Az értekezletet követő vacsorán Erdő-Harrach Tihamér köszöntötte Gömbös Gyulát, az új honvédelmi minisztert. Gömbös Gyula meghatóttan válaszolt az üdvözlésre.

Januárban új földmivesiskola nyílik meg Szekszárdon.

A Szekszárdon létesített, új m. kir. földmivesiskola 1930. évi január hó 3-án nyílik meg. A földmivesiskola Szekszárd városától mintegy három és fél kilométerre lévő Palánk-pusztán, a Sió-csatorna mellett fekszik. A várossal jó karban tartott köves ut köti össze. Vasuti megállóhely létesítését az iskola megnyitvával kerülte el az illetékes hatóságok. Az iskola birtokának területe 315 katasztrális hold. Az emeletes internátus központi fűtésre van berendezve, villanyvilágítással és vízvezetékkel van ellátva. Világos tanterem és tágas hálószobák állanak a tanulók rendelkezésére, fürdőszobával egyetemben. Az iskola fekvése szép és egészséges.

Az iskola célja a vidék kisebb birtokosainak fiait gazdaságuk okosra kezelésére megtanítani, tovább nagyobb birtokokra szükséges felügyelőket kiképezni. A felvett tanulók az iskolában eltöltendő két év alatt elméletileg és gyakorlatilag teljes részletességgel tanulják a növénytermelést, állattenyésztést, kert- és szőlőművelést. Megtanulják a gazdáknak szükséges számadatainak vezetését, egyszerűbb gazdasági ügyiratok készítését, kisebb földterületek felmérését.

A felvételnél előnyben részesülnek a gazdálkodók, bérlők fiai, ugyszintén a hadiözvegyek, hadirokkantak és több gyermeke szülők gyermekei. A földmivesiskolába tizenhatodik életévüket betöltött és legalább négy elemi iskolát végzett ifjak vehetők fel. A felvett tanulók az iskolánál lakást, ételmezést, mosást, fűtést, világítást és betegség esetén orvosi gyógykezelést nyerne. A folyamodók 1 pengő 60 filléres bétveggel ellátott kérévényeket folyó évi november hó 15-ig nyújthatják be. A kérévények a Nagyméltóság Földmivelségi M. Kir. Miniszter Urhoz címzve, a földmivesiskola igazgatóságához, Szekszárdra küldendők. A folyamodványhoz a következő okmányokat kell mellékelni: 1. születési bizonyítvány, mely a betöltött tizenhat évét igazolja, 2. orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó a gazdai pályára alkalmas és egészséges testalkattal bír, 3. himlő elleni újraoltási bizonyítvány, 4. iskolai bizonyítvány, 5. községi erkölcsi bizonyítvány, 6. hatósági bizonyítvány arról, hogy a folyamodó szüleinek hány katasztrális hold birtoka vagy bérlete van, folytatnak-e gazdálkodást és politikai tekintetben kifogástalanok-e, 7. szülői nyilatkozatot arról, hogy fiuk folyamodása tudtukkal és beleegyezésükkel történt, vele a két éves tanfolyamot elvégezték, öt kelő ruházattal és tanszerekkel ellátják és az ellátási díjat pontosan fogják fizetni.

Fizetendő díjak: beiratási díj 5 pengő, butor és eszköz használati díj 20 pengő, ellátási díj 275 pengő, összesen egy tanévben 300 pengő. A beiratási díj évenként, a butorhasználati díj és tápdíj pedig félévi előzetes részletekben fizetendő. A m. kir. földmivelségi minisztérium kevésbé tehető, vagy nagy családú gazdák fiai részére féldíjas helyet és kivételes esetben állami ingyenes helyet is engedélyez. A kedvezmény, vagy ingyenesség elnyerése iránti folyamodványhoz szegénységi bizonyítvány melléklendő, amelyben folyamodó testvéreinek száma és kora is fel van tüntetve. A tanév most kivételesen január hó 3-án veszi kezdetét, egyébként pedig mindig október hó elején.

A felvett tanulók tartoznak magukkal hozni egy rend gazdának való ünneplő ruhát, egy rend munkaruhát és lábbelit, 4 inget, 4 lábravalót, 4 zsebkendőt, 4 pár kapcát vagy harisnyát, 4 törülközőt, 4 lepedőt, 1 párnát, 2 párnahuzatot, 1 szalmazsákot, 2 takaró pokrócot, 2 kék munkálgönyt, fésűt, ruha és lábbeli tisztító eszközöket; a felhőrnemiek a tanulók neveinek kezdőbetűivel jelölendők meg. Oltókést, metszőollót, kapát, ásót és a gyakorlati képzéshez szükséges egyéb eszközöket, valamint tan-könyveket a tanulók költségére az iskola igazgatósága szerzi be.

Káger József képviselő beszámolóbeszédét mond Göncön. A háttal álló alak Káger József. A közönség soraiban foglal helyet Rubinecz István, az Egységspárt alelnöke, Udvardy János képviselő, Schandl Károly dr. ny. államtitkár.

Kérés a „Vasárnap“ hűséges olvasóihoz!

Naponta sok száz panaszos levelet intéz el a *Vasárnap*, mert szent meggyőződése, hogy a magyar falu népe soha sem szorult reá annyira a támogatásra, a segítségre, mint ezekben a nehéz, gondoktól sulyos időkben.

A *Vasárnap* minden sorát, minden betűjét a falu népe iránti szeretet iratja, mert a balsorsban helyt állni, együttmaradni: ez az igazi felebaráti szeretet. A régi közmondás is azt tartja, amíg jól megy sorod, igen sok barátod van, de ha egyszer beborul feletted, akkor magad maradsz. Mi reá cáfolunk erre a latin közmondásra, mert a föld népének bajaiban, szenvedéseiben is ott állunk az oldala mellett.

A *Vasárnap* olvasótáborra jól tudja azt, hogy sok fájó, jogos panaszt olvastunk, sok elsírt könnyet letöröltünk, sok bánattól telt, elkeseredett szívet megvigasztaltunk, a falusi szegénység nagy nyomorát enyhítettük, de egyttal erős, harcos lélekkel beborultunk a mezőgazdasági munkások felhérből s nagyobb kenyeréért is.

Ebben a nagy falumentési munkában mindig hű tolmácsai vagyunk a vidéknek s bátran odakiáltjuk az ország fülébe is, hogy a falvakon segíteni kell, még pedig gyorsan, mert emberfeletti terhein csakhamar leroskad.

A *Vasárnap* olyan, mint a jó barát, aki embertársainak örömeiben, bánatában, nagy küzdelemben együtt érez vele. Mert mi azt tanítjuk: a megosztott bánat csak fél bánat, épp azért mindig ott vagyunk, ahol a legnagyobb a szükség. A falu népének keserve, szegénysége, ruhátlansága, pénztelensége, gondjai százszorososan verődik vissza a *Vasárnap* lapjairól, mert vér a mi vérünkéből s test a mi testünkéből.

A *Vasárnap* állja is a harcot a falu népéért. De az eredmények annál nagyobbak lesznek, minél többen vagyunk egy akaraton, egy gondolon.

Épp azért, a mostani őszi időkben, a *Vasárnap* jön egy kéréssel. Ennyi a kérésünk: lapunk minden előfizetője, olvasója, jóbarátja szerezzen csak egy új hivat, egy új előfizetőt a „*Vasárnap*“-nak, hogy így számbelileg is megkoszosodva, annál erőteljesebb legyen a szavunk. Nem olyan nagy dolog ez, csak egy kis jóakarattal kell hozzá. Mindig akad egy-két jóbarát, aki, ha szólunk neki, beáll a *Vasárnap* táborába új katonának. Mert most ezekre van szükség s arra, hogy sokan, nagyon sokan legyenek. Azt akarjuk, hogy a *Vasárnap* még erőteljesebben küzdhessen, azt akarjuk, hogy a hátunk mögött álljon a falu népe mind egy szálig. Azt akarjuk, hogy a falu nagy nyomorúságait enyhítsük, de ehhez segítőtársak kellenek, ott kint a vidéken.

Nézzétek, az ipari munkásság ereje abban van, hogy össze tart s a lapját támogatja. A falu népének is ezt kell tenni. Tudjuk mi azt, hogy ma minden fillérnek megvan a maga helye, de mégis azt mondjuk, hogy a saját ügye-tekre áldozni kell, mert csak így tud a „*Vasárnap*“ még nagyobb eredményeket elérni. Nem elég csak elolvasni a lapot, hanem azt terjeszteni is kell.

Épp azért arra kérjük a „*Vasárnap*“ barátait, hogy csak egy előfizetőt szerezzen mindegyik. Ha ez meglesz, meglátjátok, a falu nagy harcában győzni fogunk, mert győzni kell, hogy a jobb napok is felvirradjanak. Járjatok házról-házra, úgy mint az apostolok, mert ha a *Vasárnap* megtesz a falu népéért mindent, akkor a falunak is meg kell mutatni, hogy ott áll mellette.

Ami pedig nyomja a falu népe szívét, azt írjátok meg, hogy az orvoslásban segítségtekre legyünk. A néma gyerekek az anyja sem érti a szavát.

Tehát cselekedjen a falu népe is!

Kérjük az új katonákat!

A rádió megkezdte a terményárak közvetítését.

A gazdaközönség régi kívánságát teljesítette a Magyar Telefontörvényadó és Rádió R.-T., amely október hó 15-től kezdődőleg, délután 3 órakor, a budapesti rádió útján a fontosabb piaci árjelentéseket közvetíti. Így a budapesti terménytözsde készárú- és határidőpiacának záratait, a buza, rozs, árpa, zab és tengeri napi árfolyamát, továbbá a budapesti állatvásár fontosabb árjegyzéseit közli a gazdákkal. A rádiótársaság intézkedését minden gazda örömmel fogadja, mert rádió útján a legelődugottabb tanyán is mindennap megtudhatja a gazda terményeinek árát és így nincsen kiszolgáltatva többé az ügynökök uszójának.

Világraszóló ünnepségek lesznek a Szent Imre-év folyamán.

Jövő tavasszal ünnepli a katolikus egyház és az egész Magyarországi Szent István fiaiak. Szent Imre herceg halálának kilencszázados évfordulóját. A jubileumot a magyarság szent évről ünnepli meg. Az ünnepségek sora egy esztendőn keresztül tart és 1930 május havának első vasárnapján veszi kezdetét. Budapesten a lipótvárosi Szent István Bazilika számára az ünnepségre hatalmas új harangot öntenek, amely a Szent Imre-évben fog először megszólalni. A Szent Imre-év folyamán nemzetközi katolikus kongresszus lesz Budapesten és az eucharisztikus gyűlést a Vérmezőn külön erre a célra emelt óriási csarnokban tartják meg. A csarnokban negyvenezer ember foglalhat helyet. Az ünnepségre hazahozzák a németországi Aachen bucsujárárhelyen lévő Szent Imre-ereklét. Szent István király ünnepén az eddigi körmenetet kibővítik és első szent királyunk jobbát Budáról körmenetben áthozzák Pestre és kiviszik a milleniumi emlékműhöz. A milleniumi emlékmű előtt az ereklét a hősi halottak emlékkőre helyezik, ahol egy napig lesz kitéve a Szent Jób.

XI. Pius pápa rendkívül nagy érdeklődést tanúsít a nagy magyar nemzeti ünnep előkészületei iránt és már is kilitásba helyezte, hogy helyettesét, Gasparri bíboros-államtitkárt küldi el képviselőtében a magyar ünnepségekre. A világ minden tájáról nap-nap után érkeznek jelentések a fővárosba, amelyben külföldiek jelentik be részvételüket a jubileumi ünnepségre. Amerikából külön hajókon jönnek majd a zarándokok Európába. A beérkezett jelentések szerint a Szent Imre-év folyamán előreláthatóan egy millió külföldi zarándokol Budapestre, hogy jelen legyen az ifjuság védőszentjének világraszóló emlékünnepélyén.

Gönci leányok.

Elintézését nyert a törpebirtokosok és mezőgazdasági munkások olcsó csizmával való ellátásának ügye.

A gazdaközönségnek olcsó lábbelivel való ellátása ügyében a Felsődu-nántuli Mezőgazdasági Kamara (Győr) e célra kiküldött bizottsága megállapodott a győri Kereskedelmi és Iparkamarával, hogy a Győri Ipartestületben tömörült kisiparosok a nincstelen és a tíz holdon aluli törpebirtokosokat és azok családtagjait garantált jóminőségű és kedvezményes áru téli csizmával látják el.

A csizmaárak a következők:

	Számgig	Pengő
1 pár férfiscizma	40—47	28
1 „ fiu és női csizma	38—41	22
1 „ gyermekscizma	25—27	12
1 „ „	28—29	14
1 „ „	30—31	16
1 „ „	32—33	18
1 „ „	34—35	20

A csizmáknak mintaszertinti minőségéért az Ipartestület szavatosságot vállal. A csizmak ványolt tehénbőrből készülnek birka-

bőr béléssel, keményszárral, bőrsarokkal, patkóval és az egyes vidékek igényeinek megfelelő kivitelben; kaphatók készpénzfizetés mellett, akár a győri ipartestületbeli kisiparosok raktárából történő személyes kiválogatás, akár megrendelés útján.

A győri kamara most azon fáradozik, hogy hasonló megállapodás jöjjön létre a soproni és a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával, illetve az azokban tömörült ipartestületekkel is. Remélhető, hogy a megállapodás itt is létrejön.

A megrendelések az akcióra való hivatkozással: a győri Kereskedelmi Kamaránál (Győr, Vilmos császár-ut 5.), vagy a győri Ipartestületnél (Győr, Árpád-ut 13.), illetőleg a Felsődu-nántuli Mezőgazdasági Kamaránál (Győr 2., postafiók 46.) esz-közölhetők.

Nagyobb számú megrendelés esetén az egyes uradalmak, vagy községi előjáróságok, gazdakörök mintacsizmát kérhetnek, amelyet vagy megvásárol valaki, vagy két hét múlva sértetlenül visszaküldenek a győri Ipartestületnek, amely bármely mennyiségű földművelésüknek a fenti áron való szállítására készségesen vállalkozik.

Női népfőiskolai tanfolyam nyílt meg Pusztamonostoron.

Pusztamonostor lakossága lélekemelő ünnepélyességgel nyitotta meg, a zárdában, az első női népfőiskolai tanfolyamot. A falusi kisgazdaleányok behatóbb nevelésének nagy pártfogói, Jan-kovich Bésán Endréné grófnő, Waldeck Frigyesné grófnő és Balázsovich Oszkár földbirtokos, a zárdá nagylelkű patrónusa, állandó jótévedője és az intézményes falusi népművelés lelkes apostola, meleghangú megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a népfőiskola az elszegényedett falu népének legfőbb boldogulási eszköze. A tanfolyam részletes ismertetése után a tanfolyam hallgatói nevében Kóczián Franciska, a helyi katolikus gazdaleány-kör alelnöke, mondott szívemmarkoló, lelkesítő beszédet. Kifejezésre juttatta azt a meggyőződését, hogy a tönkrement haza felépítésének munkájában azt a részt, amit a kenyeret termelő falusi népnek kell elvégeznie, a haremzön elvázott, megcsontult, bönám, kifáradtan hazatért hőseink vizsgálatalására, kisegítésére: a falusi nőnek kell ma elvégeznie. Más segítségére nem várhatunk, mint saját leányainkra. Felelősségük szent tudatában esküszertü ígéretet tett tanfolyamhallgató társai nevében, hogy a haza köz-ügye iránt se közömbösek, a szegény magyar néphez nem illő díratározást megvetik és ígéretet tett az eszméhez való hűségre. A megnyitás ünnepélyét Müller Jenő fáradhatatlan, apostoli lelkű plébános zárta be.

A kormányzó avatta föl a tisztaugri hidat.

Október hó 17-én, csütörtökön délelőtt adta át a közforgalomnak a kormányzó a Tiszaugon épült új köz-úti és vasúti hidat. Az avatóünnepély a hid kecskeméti hidfőjénél folyt le. Horthy Miklós kormányzó kíséretével együtt délelőtt 11 órakor érkezett meg a hidfőhöz, ahol az államfőt Bud János kereskedelmi miniszter fogadta, Zsitvay Tibor igazságügyminiszter, Prónay György báró és Forster Gyula államtitkárok, Samarjay Lajos, a MÁV elnöke, Almásy Sándor és Fáy István főispán, továbbá Zimay Károly kecskeméti polgármester társaságában. Bud János kereskedelemügyi miniszter beszédében üdvö-

zölte a kormányzót s felkérte őt a hid felavatására.

— Ennek a hidnak a felavatása, — mondotta a miniszter — nagy esemény, mert azt jelenti, hogy a hid révén két eddig egymástól elválasztott ország rész kerül majd közvetlen kapcsolatba, ami nagy mértékben hozzájárul a vidék gazdasági életének fellendítéséhez. Ez a hid magyar anyagból készült, magyar észak és magyar kéznek a munkája!

Nagy éljenzés fogadta a kereskedelemügyi miniszter szavait, amely után a kormányzó kíséretével és a kormány tagjaival gyalog a diszatórhoz ment. Itt Forster államtitkár bejelentette, hogy a hid próbatelhelése kedvező eredménnyel járt, majd a kormányzó a hidfőhöz ment, ahol Kovács Sándor kecskeméti plébános felszentelte a hidat.

Ezután a kormányzó eltepte a hidfőnél kereszttel-huzódó nemzetiszínű szalagot és kíséretével átment a tulsó partra. A hid megnyitása után a kormányzó a kíséretében lévő előkelőségekkel együtt villásreggelen vett részt, amelynek végeztével Bud János miniszter bemutatta a kormányzóknak az építési munkálatok vezetőit és néhány hidépítő munkást, akikkel a kormányzó hosszabb ideig elbeszélgetett. A hidavatás után a kormányzó kíséretével együtt, két órakor különvonatán visszautazott a fővárosba.

Közösen értékesítik a magyar jugoszláv és román tengerit.

Ismertettük már annak az akciónak eredményeit, amelyet a Mezőgazdasági Exportintézet a kukoricatermés kielégítő értékesítési feltételeinek biztosítása érdekében indított. Ez az akció főként az értékesítés belső előfeltételeiről gondoskodott. Köztudomású azonban, hogy az idén ugy Romániának, mint Jugoszláviának nagyon bő kukoricatermése van. Így tehát számolni lehet azzal, hogy a külföldi piacokon erős kínálat lesz. Ennek következtében az exportpiacokon a nagy kínálat nyomán olyan árlemorzsolódástól tarthatni, ami a jövedelmező értékesítést kizárja. Felvetődött tehát az a gondolat, hogy a magyarországi, romániai és jugoszláv tengeri feleslegek kivitelét értékesítést közösen kell lebonyolítani, mert csak így lehet az egyenletes kínálatot biztosítani és rentabilis (jövedelmező) értékesítést elérni.

Ennek az elgondolásnak alapján tárgyalás indult a magyar és jugoszláv exportérdekeltség között és ebbe a tár-

33 év óta a világot uraló eredeti angol
**THE-CHAMPION ÉS ROYAL
STAR KERÉKPÁROKAT**

havi 16 és 20 pengős részlete. Kerékpáralkatrészeket: lánc, pedál, nyergeket stb. nagyban gyári áron. Külső gumik 6.50 P-től, belsők 2.10 pengőtől.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpárnagykereskedők.

BUDAPEST VIII., JÓZSEF-KÖRUT 41. SZ.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen.

Alapítva 1869

Hegedű, cselló, nagybőgő, fuvola, klarinet, tárogató, rézfúvók, jazzhangszerek, harmonikák, gramofonok legolcsóbb gyári beszerzési forrása!

Ingyen főárjegyzék!
MEINEL ÉS HEROLD HANGSZERGYÁR
Budapest, IX./462. Üllői-út 19.

gyalásba bekapcsolódott a romániai kivitel lebonyolításával foglalkozó üzleti világ is. Magyar részről a tárgyalást Belgrádban a Mezőgazdasági Exportintézet ottani képviselője, Szilágyi Géza kereskedelmi megbízott vezetői s amenyiben sikerül megállapodásra jutnia a jugoszláviai érdekeltekkel, Staub Elemér dr. az Exportintézet vezetője is Belgrádba utazik a közvetlen tárgyalás megkezdése és a megállapodás fixirozása céljából. Egyelőre a tárgyalás kötelezettség nélkül folyik, de majdnem minden remény megvan arra, hogy eredményel járjon.

Szőlősgazdák figyelmébe!

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete október hó 15-én tartotta első őszi ülését. Kossinszky Viktor elnöki megnyitóját után Baross Endre dr. igazgató terjesztette elő jelentését, amelyben részletesen kimutatta, hogy a jelenlegi borárak milyen kedvezőtlenek. Foglalkozott az értekezlet a szőlősgazdálkodás általános helyzetével és örömmel vette tudomásul, hogy a kormány nemcsak a fagykárt szenvedett szőlősgazdák adóját engedte el, hanem egyéb intézkedéseket is tervez a károsult gazdák megsegítése céljából.

A bortermelés és értékesítés helyzetével foglalkozva az egyesület választmányja, szükségesnek tartja, hogy a termelőket a következőkről tájékoztassa:

1. Az idei bortermés távolról sem mondható olyan nagyra, hogy a belső fogyasztáson kívül még nagyobb készletek maradvánának.

2. Az idei termés minősége kiváló és 1901 óta ilyen jó termés nem volt az országban, tehát a bor jól el is tartható.

3. Igyekezzenek a szőlősgazdák a tavalyi gyenge minőségű terméstől megválni.

4. A borszőlőkből csemegezőlő formájában egyes helyeken 20 százalékot is meghaladó mennyiség ment el.

Ez a tájékoztatás nem akarja a gazdákat semmiféle irányban befolyásolni, pusztán azt célozza, hogy a gazdák elhatározásaiknál bizonyos támpontokkal rendelkezzenek.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Vass József miniszter mélyszéges hatása beszédét mondott Jászárokszálláson.

Czettler Jenő, a képviselőház alelnöke október hó 13-án, vasárnap beszámolót tartott Jászárokszálláson, melyen Vass József népjóléti miniszter is megjelent több képviselő társaságában. A gyűlésen Vass József miniszter is felszólalt és nagyszabású beszédét mondott.

— Ha körülnézek a városban — mondotta többek közt a miniszter — és belehallgatok abba a nagy zürzavarba, amely most zajlás módjára jelentkezik a parlament megnyitása előtt, mindennek előtt mélyszéges szomorúsággal meg kell állapítanom azt, hogy nagyon sok olyan hang hallatszik, amely nem rokon a nemzettel és a nemzet meggyőződésével. A demokrácia sürgetését nálunk összefüggésbe hozzák a belső politikával. Mit jelent a demokrácia? Semmiesetre sem jelenti a teljesen értéktelenek felszínre

való verődését, nem annyit jelent, hogy a tájékozatlan, kulturátlan tömeg kezébe adják az ország ügyeinek intézését. Már láttunk ilyet a kommunizmus idején.

— Mi hát a demokrácia? Modern értelemben annyit jelent, hogy azt a polgárságot, amely már érett arra, hogy a saját dolgait és ezen keresztül az ország dolgait irányítani tudja, az általános nagy érdekeket szem előtt tudja tartani, el ne zárjuk az ország dolgaiba való beleszólástól. Tagadom azt, hogy valaki csak a füle botját is megmozdítaná a magyar nemzet érdekében, ha a magyar nemzet idegen minta szerint máról-holnapra demokratikusan benevezkednék. Emlékezzünk arra, hogy az idegen hatalmasságoktól a demokratikus átalakulás idején mit kaptak a magyar nemzet hivatott vagy hivatlan képviselői. Lenézést kaptak, a magyar nemzet szétdarabolását.

— Nagyon sokat beszélnek arról, hogy a belső politikában fel kell fordítani a helyzetet, demokratikus átalakulásra van szükség, menesztetni akarják a kormányt és fűrészelik Bethlen Istvánt, Magyarország miniszterelnökét. Én pedig azt mondom, hogy az a nemzet, amely még ezelőtt egy esztendővel tenyerén kívánta hordozni Bethlen Istvánt, ne merészelje bántani ugyanazt a Bethlen Istvánt egy esztendő múlva csak azért, mert a buza ára közben lehanyatlott. Ennek akárki lehet az oka, de Bethlen István bizonyára nem az oka.

— Én azt kívánom, hogy a magyarok irgalmas Istene ezekben a nehéz időkben erősítse meg a politikusokat, akik a nemzet élén mennek, hogy templomos lélekkel nyuljanak hozzá a politikához; erősítse meg az Isten a nemzetet a Felső-Tiszánál, ahol nincsen kenyér, a Duna-Tisza közén, ahol éhes az állat, a Dunántúlon, ahol van termés, de ott sincsen annak ára, mindenhol, ahol harmatos a magyar ember szeme, áldja meg az Isten megnyugvással és kitartással a magyar nemzetet. Mert mondom nektek, szegény-pírral az arcomon, köpenyem csücskét fejemre vonva, menekülnék el a közélet területéről és nem merészkednék többé kiállni a nemzettel szemtől-szembe, ha nem lennék biztos afelől, hogy bajaink, amelyek nyomnak, meg fognak enyhülni, hogy terveink, amelyek készen vannak, enyhítenek a nemzet sorsán és — ha nem volna bennem végzetlen bizalom az irgalmas Isten áldó keze iránt, aki egészen biztalan meg fogja áldani a mi templomos lelkiünket, amikor felvesszük keresztünket és visszük tovább a nagy magyar kálvárián a magyar feltámadás irányába.

A népjóléti miniszter beszéde mélyszéges és maradandó hatást keltett.

A győrshabodhegyi református elemi népiskola, mely Tóth András és neje által ajándékozott ötszáz négyszögletes telken épült.

(Tóth Károly felvétele.)

Klebsberg és Gömbös miniszterek Abádszalókon.

Az *abádszalóki* református hitközség négy tanteremes, tanító-lakásos, modern, higiénikus (az egészségügyi szemponttal számoló) és rádióval is felszerelt népiskolát épített. Az új iskolát október hó 13-án, vasárnap avatták fel. Az avatóünnepségre leutazott Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter és Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, a kerület képviselője. Az avatóünnepély lezajlása után a község polgársága összegyűlt az egyik tanteremben. Általános figyelem között mondta el beszédét Gömbös Gyula, aki többek között a következő kijelentéseket tette:

— Sokan járnak-kelnek most az országban és az ellen a politikai rendszer ellen igaztnak, amelyet a kormány képvisel. Lehet valami igazságuk abban, hogy ma nehéz a gazdasági helyzetet, nehezen lehet a mezőgazdasági terményeket értékesíteni. Azonban azokat az eszméket, amelyekkel egyesek a gazdasági bajokat garnirozzák, vissza kell utasítani. Ez a *garnirung* — mondotta — nekünk nem kell többé! Erre a nemzet már egyszer súlyosan ráfizetett. Az egész kormány át van hatva attól, hogy meglassa a bajokat és segítsen rajtuk.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Klebsberg Kunó gróf emelkedett szólásra:

— Öt ezer iskolát és tanítói lakást készítettünk szerte az országban — mondotta. — A miniszter közpénzekkel dolgozik, tehát ezen a téren a minisztert nem illet meg az elismerés szava. Az elismerés az áldozó polgárt illeti meg, akinek áldozatkészségéből épülnek népiskolák.

— Ha elhibázzák a pénzügyi vagy gazdasági politikát, a bajok rögtön mutatkoznak. Ha azonban a művelődési politikát hibázzák el, a nagyközönség ezt nem veszi észre, mert hiszen ez a munka nagyobbára a nyilvánosság szeme elől elvonva folyik. De ha ezt elhibázzák, akkor nem is lehet egyhamar jóvátenni. *En nem a mának és a holnapnak dolgozom, hanem dolgozom a jövő nemzedéknek.*

A kultuszminiszter szavait hosszantartó tapssal jutalmazták az egybegyűltek.

Kállay Miklós és Tormay Géza kereskedelmi államtitkárok.

A kormányzó a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére Kállay Miklós dr.-t, Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék főispánját és Tormay Géza dr. helyettes államtitkár címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsost államtitkárrá kinevezte.

Az igazságügyminiszter a mértéktelen haszonszerzők ellen.

Október hó 13-án, vasárnap tartotta beszámolóját Békésen és Mezőberényben Ángyán Béla igazságügyi államtitkár. A gyűlésen, melyen Zsitvay igazságügyminiszter is felszólalt, az Egységspárt tagjai közül Szabó Sándor, Rubinek István, Erdő-Harrach Tihamér, Örfly Imre, Temesváry Imre és Zeőke Antal képviselők vettek részt.

Ángyán Béla nagy tetszéssel fogadott beszámolója után Zsitvay Tibor igazságügyminiszter emelkedett szólásra:

— A nehéz gazdasági helyzet egyik főoka — mondotta az igazságügyminiszter — a *pénzhiány*. Nem a kormányon mulott az, hogy ma pénzhiány helyett pénzszűke van az országban. A gazdasági életnek vannak tényezői, amelyek jelentkeznek akkor, amikor haszonra lehet szert tenni és a behozott tóként nem helyes uton használják fel, sőt kiviszik a pénzt az országból. A közigazdasági életben nem mindenki teljesítette kötelességét és nem úgy sáfároltak a pénzzel, mely rendelkezésükre állt, mint kellett volna. *Nem tisztességes kereskedelem az, amely egy szezonban akar vagyonot szerezni.* Nem szabad általánosítani azonban, mert van tisztességes kereskedelem is. A társadalomnak kell kiközösíteni magából mindazokat, akik nem illeszkednek bele a józan gazdasági rendbe. Lehetetlen, hogy egyesek hihetetlen haszonra tegyenek szert márhólnapra, amikor a nemzet többsége végtelen nehézségekkel gondol a következő napra.

— Azt üzenem azoknak, akik csak a maguk hasznát

nézik és ráfekszenek a gazdasági életre, hogy ha a gazdasági eszközök nem vezetnek egyedül célra, az *igazságügyi kormányzat tudni fogja a maga kötelességét.*

— Az ország érdeke több tárgyilagos kritikát kíván, mint hangos lármát, komoly összefogást és nem pártvitát, nem felmelegített jelszavakat, hanem hasznos gondolatokat.

Steuer György dr. programbeszéde Kiskundorozsmán.

A *kiskundorozsmai* választókerület jelöltje: Steuer György dr., ny. főispán és államtitkár, a földmunkásszövetkezetek országos szervezője, október hó 13-án Kisteleken és Kiskundorozsmán tartotta meg programbeszédét. A programbeszédén részt vett Schandl Károly dr. ny. földmiveltésügyi államtitkár, országgyűlési képviselő és Marschall Ferenc, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, országgyűlési képviselő is. A nagygyűlést Kisteleken Rácz Flórián, Kiskundorozsmán Vargha János kisgazda nyitotta meg, majd Schandl Károly dr. változta a politikai helyzetet.

— Ma egy elfogadható politika van — mondotta — s ez a *kenyér politikája* és nem engedjük meg magunknak azt a luxust, hogy pártvillongásokkal gyengítsük a nemzet erejét. Soha nem volt nagyobb szükségünk az összetartásra és az egységre, mint éppen most, amikor Párisban arról tárgyalnak, hogy *felemeljék a magyar jóvátétel összegét*. Bethlen István gróf miniszterelnöknek éreznék kel ezekben a válságos időkben, hogy a nemzet, mint egy ember, áll a háta mögött, hogy ezzel az erkölcsi sulyal jelenthesse ki a népek zöld asztalánál, hogy további terheket nem bírunk.

— Az a program, amelynek zászlaját most bontja ki Steuer György dr., nem egy társadalmi osztály privilégiuma, hanem az *egész nemzet programja*. A kis és a nagy gazdát ép úgy, mint az iparosát, a kereskedőt ép úgy, mint a középosztályt. A mezőgazdaságon kell először segíteni, mert ha megáll az eke, nincs munkája az iparosnak, tönkremegy a kereskedelem, *kol-dusbotrát jut a középosztály*. Az ilyen súlyos helyzetben talpig emberek kellene a magyar parlamentbe és Steuer György dr. az, mert harminc éves közeletű pályafutása igazolja, hogy mindig nyitva volt a szíve a paraszok meghallgatására és készen állott a bátor és gyors eszelekvésre.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Steuer György dr. tartotta meg beszédét és változta az egységes keresztény kisgazda és polgári párt programját. Meg kell szüntetni — ugymond — azt az örösi differenciát, ami a *mezőgazdasági és ipari cikkek árai között van*. Nem ábrándozik a gazda 30—40 pengős buzaárról, csak azt akarja, hogy *másfél mázsa buzáért kapjon egy pár eszmet, három mázsaért pedig egy öltözet vasárnapi ruhát*, ugy, mint békében. A *falú közegészségügyének* javítása immáron halaszthatatlan feladatát kell, hogy képezze a kormány-nak, a *mezőgazdasági és földmunkások nyugdíjbiztosítása* sarkalatos kérdése programjának.

Marschall Ferenc dr. országgyűlési képviselő azt hangsúlyozta, ha az *adók csökkentésének elvi álláspontján áll*. Meg kell szüntetni a *buzavál üzött lelkiismeretlen spekulációt* és keresztül kell vinni azt, hogy a *gazda megkapja buzájért a fuvar és egyéb költség hiányát, a tőzsdei árat*.

A nagysikerű gyűlés után később volt, melyen számos, lelkes felköszöntő hangzott el.

Steuer György október hó 17-én Forráskút-tanyán járt. Utjában elkísérték Schandl Károly dr. ny. államtitkár, Pogány Frigyes ny. államtitkár és Patacsi Dénes országgyűlési képviselő. A kerület választó közönsége Steuer Györgyöt mindenütt bizalommal fogadja, ugy, hogy megválasztása biztosra vehető. Steuer György ajánlást ívt eddig kétezerhatszázán írták alá. Ellenjelöltje Kiss Ferenc (nem hivatalos egységspárti) erkelencsázi, Dénes István (munkáspárti) pedig hétszáz aláírást kapott.

A hivatalos lista győzött a vármegyei virilisták választásánál.

Az ország minden részéből beérkezett jelentések szerint az új törvényhatósági bizottsági virilis tagok választása a *várlakosoknak megfelelően folyt le és az érdeklődés olyan méretű volt, amely igazolta eredeti feltervésünket és igazolásunkat*. Mindenütt az országban a *vármegyék vezetősége által összeállított ugynevezett hivatalos lista győzött*, amelynek összeállításánál a vármegyék irányadó tényezői figyelemmel voltak ugy a foglalkozási ágakra, mint a felekezeti tagozottságra. Egyedül Zemplén vármegyében alakult másképp a helyzet, ahol a zsidóság külön szidokból összeállított listával szavazott és ezzel önmaga teremtett Zemplén vármegyében visszás helyzetet.

A kiszgazdaképviselek elutasították Baltazár püspök programját.

Az *Egységspárt* kiszgazda képviselőtagjai október hó 15-én délután *Mayer János* földmivélsügyi miniszter elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen megjelent *Bethlen István* gróf miniszterelnök is. Az értekezleten több felszólalás történt. Részteltesen megvitaták *Baltazár Dezső* református püspök ismeretes tizenkét pontját is. *Bethlen István* gróf miniszterelnök felvilágosításai után egyhanguan napirendre tért az értekezlet *Baltazár Dezső* tizenkét pontja felett, hangsúlyozva, hogy a párt programja magában foglalja mindazokat a pontokat, melyek az ország s egyben a kiszgazdatársadalom érdekeinek megalósítására alkalmasak. Az értekezlet lelkesen mondotta ki, hogy *Bethlen István* grófot és a kormányt a jövőben még fokozottabb mértékben támogatja az *Egységspárt* programjának keresztülvételében.

Itt említjük meg, hogy *Baltazár Dezső* a miniszterelnökhöz intézett levelében bejelentette az *Egységspártból* való kilépését.

A képviselőház megnyitó ülése.

A képviselőház október hó 15-én, kedden tartotta meg első őszi ülését. Az ülésen *Klebelsberg Kunó* gróf, *Walkó Lajos*, *Bud János* és *Zsitvay Tibor* miniszterek törvényjavaslatokat és egyezményeket terjesztettek be. *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter pedig benyújtotta az új katonai büntetőtörvénykönyvről szóló törvényjavaslatot.

A napirend megállapítása során az elnök azt javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését október hó 22-én tartsa. *Bethlen István* gróf miniszterelnök hozzájárult ehhez, de azt indítványozta, hogy az ülés napirendjére a közjegyzők nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslatot tüzzék ki.

A kisebbség részéről ezzel szemben azt kívánták, hogy az október hó 13-án elhangzott négy miniszteri beszéd alapján az ország gazdasági helyzetének megvitatását tüzzék napirendre.

Bethlen István gróf miniszterelnök felszólalása után a Ház az elnök napirendi indítványát fogadta el.

Külpolitikai beszámoló.

A képviselőház külügyi bizottsága október hó 18-án, pénteken, ülést tartott, amelyen *Walkó Lajos* külügyminiszter a Nemzetek Szövetsége ezidei közgyűlésén történetekről adott részletes tájékoztatást.

A külügyminiszter beszéde után számos felszólalás hangzott el, majd *Bethlen István* gróf miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a magyar kormánynak az a felfogása, hogy Magyarország fizetőképességének megállapítása a jóvátétel szempontjából nem jöhet tekintetbe. Magyarország csak nemzetközi segítséggel volt képes kiemelkedni súlyos helyzetéből s kénytelen volt súlyos áldozatokat hozni, hogy egyes államok hozzájáruljanak az ország újjáépítéséhez. Bizunk abban, hogy van olyan európai közvélemény, amely képes megakadályozni minden ezzel ellenkező kísérletet. A miniszterelnök ezután utalt arra, hogy újabban több ízben jelentek meg nyilatkozatok magyar lapokban egyes cseh tényezők tárgyalási készségéről, a felelős kormány részéről azonban minden egyes esetben gondoskodtak arról, hogy a kellő módon és kellő erővel megcáfolják a cseh köztársaság elnökének kijelentéseit.

— Óva intem a magyar közvéleményt — mondotta a miniszterelnök — attól, hogy lovat adjon olyan politikai tendenciák alá, amelyek arra szolgálnak, hogy a világ előtt dokumentálják, mennyire hajlandók volnának a csehek a tárgyalásra és mindig a magyar kormányt tüntetik fel olyanakkal, amely ez elől elzárkózik.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

„Magyarország bűnhődik legkeményebben!”

Egyik francia újság hasábjain *Gallien*, a jeles külpolitikai szerkesztő külön cikk keretében részletesen ismerteti *Bethlen István* egyik legutóbbi beszédét. Mindaz, — fűzi hozzá — amit a magyar miniszterelnök a jóvátételekkel kapcsolatban mondott, igaz, sőt nagyon is igaz.

Kifünő olcsó kerítés

HAIDEKKER-HUNGÁRIA
FONAT
HAIDEKKER SÁNDOR
Ingeny árjegyzék!
Budapest,
Üllői-ut. 48. 27.

Bizonyos, hogy noha 1914-ben Németország volt a világháború nagy felbujtója, két szövetségese, Ausztria és Magyarország sokkal drágább árat fizetett ezért a vétekért, mint a főbűnös. Amikor Németország területét csak elenyésző veszteség érte, Ausztria és Magyarország területét a háborúelőtti terület egyhatharmadára csökkentették. Valamennyi nép között, amely Németország oldalán harcolt, Magyarország bűnhődött a legkeményebben. Ez már magában véve is jogcím volna ahhoz, hogy a francia nép jóakarattal viseltesen irányában.

Államtitkárság a panama kiirtására.

Panama államtitkárság felállítását sürgeti *Jorga*, oláh ellenzéki vezér az egyre sürűbb oláhországi panamák leleplezésére, mint az oláh lapokból értesülünk. Legutóbb például egy mozdonyjavítógyár hatszázmillió lejjel károsította meg az oláh kincstárt, részben adóeltitkolások révén, másrészt úgy, hogy olyan mozdonyok javítását is számlázta, amelyeket nem kapott javításra.

A pozsonyi polgármester lemondott a politikai rendszer miatt.

Pozsony tót polgármestere, *Okanik Lajos*, aki hét évig töltötte be ezt a tisztséget, lemondott állásáról és kilépett az agrárpártból, amelynek egyik legrégibb tagja volt. Lemondólevelében azt adja okul, hogy elítéli azt a politikai rendszert, amely a Felvidéken ma uralkodik és amely a vesztegetések és visszaélések egész sorozatát jelenti hét év óta. A földreform, az erdőreform, a pénzintézetek elcsehesítése, mind Szlovénia ellenségeinek érdekében történt. A lemondás nagy feltűnést és meglepetést keltett a cseh politika köreiből, annál inkább, mert *Okanik Masaryk* elnök személyes barátja.

Újabb oláh mesterkedés az optánsper körül.

A londoni *Times* című lap azt írja, hogy Románia azt az ötletet vetette fel a keleti jóvátételről Párisban most folyó tanácskozásokon, hogy ezek végleges befejezése előtt le kell tárgyalni az optánsügyet a két állam között. Vagyis Románia kapcsolatba akarja hozni a keleti jóvátétel ügyét az optánsperrel, amely pedig egy tisztán jogi természetű vita és semmi köze ahhoz, hogyan, mikor és milyen eredménnyel ér véget a párisi konferencia. Románia, úgy látszik, azt reméli, hogy a jóvátételt és az optánsügyet egy kalap alá véve, olcsón szabadulhat a magyar birtokosokkal szemben fennálló kártérítési kötelezettségeitől. A magyar közvélemény természetesen felháborodással utasítja el ezt az újabb mesterkedést.

Nadir kán Afganisztán királya.

Nadir kán, a győzelmes afgán felkelő vezér, aki letaszította *Habibullah* erőszakosan megszerzett trónjáról, királlyá kiáltotta ki magát. *Amanullah* volt királynak eszerint nincsenek kilátásai a visszatérésre.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Hogyan savanyítsunk káposztát?

A káposzta savanyítása erjedés útján történik, mint azt a multkor a kovászos uborka készítésénél leirtam.

A kellően megtisztított káposztát káposztagyálun felapritjuk. A savanyítás hordókban történik. A hordók használatba vétele előtt alaposan ki legyenek forrázva. Csak egészséges, penészmentes hordókat használjunk! A savanyítás megindításához sóra van szükség, még pedig 100 kg. káposztára 4—5 kg.-ot vegyünk. (Marhasó nem alkalmas.) A hordó fenekére vékony rétegben sót hintünk, majd erre káposztát, erre ismét sót, úgyhogy, ha a hordó megtelt, abban só- és káposztarétegek felváltva legyenek. A hordó megtöltése után a káposztát meg kell taposni, hogy az elég feszesen legyen a hordóban. A taposás lehetőleg ne történjék meztelen lábbal, vagy lábbelivel, hanem fapapucsokkal. Ha már meztelen lábbal kell dolgozni, úgy a lábat előzőleg jó forró vízzel és szappannal meg kell mosni. A betaposás után vastag deszkát vagy pallódarabokat (forró vízzel alaposan kimosva) helyezünk a káposztára, úgyhogy azt teljesen befördje, majd pedig erre sulyos köveket rakunk.

A só hatására a káposzta levét ereszt; ebben a lében indul meg az erjedés, ami néhány nap múlva a buborékolásról látható. Azért kell nagyszulyú kövekkel lezorítani, hogy a káposzta állandóan a lé alatt legyen, különben megromlik.

A káposztás hordókat mérsékelt meleg helyre állítjuk. Az erjedés 4—6 hét. Ezalatt a káposzta megsavanyodik. Ha a savanyodás már megállott, azaz a lé nem buborékol, akkor hűvös helyre rakjuk a hordókat, nehogy megromoljanak.

Fűszertetszés szerint (kapor, tárkony, babér és szőlőlevél, bors, stb.) a káposztának a hordóba való be rakásakor adjuk hozzá.

(T.)

Szomorú szüret.

Az egész ország tudja, hogy a gazdák sora mostanában rosszul megy, legrosszabbul a szőlőbirtokosoké, akiket csapás csapás után ér s már évek óta nem volt olyan termésük, amely némileg helybillentette volna deficit mérlegüket. Most is, az elmúlt tél nagy hidege ugyancsak tönkretette termésüket, amelyet még a peronoszpora, szőlómoly, jégverés s egyéb károsodás se mindenütt került el s az sem nyújt nagy vigaszt, hogy termésük az idén jobb mustot ad, mint más években szokott. Ennek dacára a must ára csak 20 fillér körül ingadozik literenként, amely ár mellett még igen nagy termés mellett se lehet vagyont szerezni.

Mégis bizonyára jobban jár az a gazda, aki 20—30 hektolitert szüretelt katasztrális holdanként, mint aki csak felét, vagy negyedét. Arra kellene tehát mindenkinék törekedni, hogy nagy terméseket érjen el, mert ilyen módon a jövedelem is bizonyára sokkalta nagyobb lesz, mint azé, aki csak kis terméseket produkál.

Hogy termésünk olyan nagyon alacsonyak, annak többnyire az az oka, hogy a talajban nincs elegendő táplálóanyag, amit istállótrágya, vagy annak hiányában műtrágyákkal pótolhatunk. Hogy a műtrágyázás milyen nagy termésteobletet ad, annak bizonyítására felemlítjük azokat a kísérleteket, amelyeket a *M. Kir. Szőlő- és Borgazdasági Központi Kísérleti Állomás* nemrégén három évben keresztül végzett s amelyek mindegyike nagyszerű eredményeket mutatott. E kísérleteket homokon és hegyi szőlőkben végezték és azt is bizonyították, hogy hegyi szőlőkben mindig nagyobb termésteobletet adott a műtrágyázás,

mint a homokon. Bizonyosodott az is, hogy a műtrágya három évben át fokozza a szőlő termőképességét, hogy a műtrágyázás utáni második évben mindenestre nagyobb a termésteoblet, mint az első évben volt és a legtöbb esetben legnagyobb a harmadik évben.

E kísérleteknél felhasználtak katasztrális holdanként 200—600 kg. szuperfoszfátot, 100—200 kg. kálit és 100—400 kg. kénsvavas ammoniákat, mely azonban az olcsóbb mézsnitrogénnel helyettesíthető. Ezek olyan nagy termésteobletet eredményeztek, hogy a három év alatt katasztrális holdanként 250—1580 pengőig terjedő tiszta jövedelem mutatkozott. Olyan eredmény ez, amit egy szőlősgazda sem hagyhat figyelmen kívül.

Most összel és a téli hónapokban van ideje a műtrágyázásnak, amit tulajdonképpen egy szőlőbirtokosnak sem volna szabad elmulasztani, akik, ha nem bírnak e tekintetben elég jártassággal, forduljanak a legközelebbi *Mezőgazdasági Kamarához* (Győr, Kaposvár, Debrecen, Miskolc, Kecskemét), amely készségesen adja meg a kellő tanácsokat.

Apró jó tanácsok.

A cukorrépafej és levél (répakorona) igen értékes takarmány. Hátránya csak az, hogy sokszor tartós hasmenést okoz. Ezt is megakadályozhatjuk úgy, ha minden métermázsza répakoronára 10 deka takarmányszemet hintünk, ezt megelőzőleg pedig a sarat a répakoronáról lemoszuk. Ugyanis a hasmenést a répalevelekben levő oxalsav és a földes tisztáltságból levő baktériumok okozzák. A szénsavas méz (kréta) tompítja az oxalsav izgató hatását, a mosóvíz pedig eltávolítja a baktériumok nagyobb részét.

Önmaga ellen vét az a gyümölcstermelő, ki a gyümölcs szedésénél a rügyeket, gallyakat nem védi, sőt néha husángok, kővek, pónák segítségével szedeti a gyümölcsöt. Az ilyen eljárással szedett gyümölcs nem tartható el pár napra sem, mert sérülten, zuzottan kerül le a fáról, másrészt a letördelt rügyekkel, gallyakkal már a következő év termésének egy része is lekerül a földre.

Összel bemért 100 kilogramm csöves tengeri február—március havában 60—75 kilogramm szemet ad. Be nem érett lófogu kukoricánál gyakran csak 50 kilogramm szemre számíthatunk.

Homokon sikerrel termelhető pillangós takarmány-növények a bitorherre, a pannonbüköny, a baltacim, jobb homokon a lucerna, gyengébben a nyulzapuka, szöszösbüköny és homoki borsó. Hogy azonban kielégítő termést érjünk el, a szivár, televényszegény homokra, istállótrágya hiányában, korhadtszalmtat vagy töreket szórjunk ki és e mellett műtrágyákat is szórunk szét. Egy holdra szükséges 80 kg. mézsnitrogén, 150 kg. szuperfoszfát és 80 kg. kállis.

Kiváló finom minőségű vagy kabinet-áru gyümölcs alatt a legjobbnak ismert gyümölcsfélék javát értjük. Az ide sorolt gyümölcsöknek teljesen fejletteknek, hibánkülieknek, egyforma nagyságúknak, jellemző színeződésűeknek kell lenni, hogy darabonkénti eladásra is alkalmasak legyenek. Ilyen gyümölcsöt főleg az alakfákról és a törpéfákról szoktunk nyerni.

Elegendő lesz istállótrágyánk, ha 4 hold földre tartunk egy számos állatot. Egy számos állat (1 ló, vagy 1 kifejldött szarvasmarha, vagy 4 sertés, vagy 10 juh) ugyanis annyi trágyát termel, amennyivel évente egy-egy hold, tehát a szokásos 4 évi forgóval, 4 hold kellőleg megtrágyázható.

A ráciúrmól úgy készül, hogy a hordót megtöltik ajtóján keresztül rétegenként arasznyi vastagságban ép, egészséges, jól megérett kadarkafélékkel és minden réteg szőlő közé füszerek (fehérröröm, ezerjófű, narancshéj, fahéj kalmuszökör, szegfűszeg, koriander stb.) keverékét hintik. A megtelt hordót beárják és a lyukon keresztül megtöltik jöminőségű öborral. Két hónap múlva kész a ráciúrmós. Ha csaprafelte belőle leeresztünk ürmost, ugyanannyi borral a hordót fel kell tölteni, hogy állandóan telve legyen.

Patkányirtás céljából egy hordóra illesztünk billenő fedőt, a fedő egyik felére pedig szalonnát vagy más, a patkányak kedves csemegét rögzítünk. Mikor a patkány érte nyul, a fedél megbillen és a patkány a hordóban levő vízbe esik.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Magyarország erdeinek nyolcvanhat százalékát rabolta el Trianon.

Az Országos Erdészeti Egyesület szokásos évi közgyűlését *Parádon*, a fürdőtelep nagytermében tartotta meg. A gyűlést *Hadik János* gróf hatalmas beszédével nyitotta meg, amelyben kimutatta, hogy a trianoni békeszerződés egész Magyarország erdeinek nyolcvanhat százalékát rabolta el. Ennek az órlási erdővesztésnek tulajdonítható azután, hogy külkereskedelmi mérlegünkben a legnagyobb tételt: a százötven millió pengőre rugó tűzfűfabehozatal teszi. A magyar erdőgazdaságnak mostani helyzete nemcsak pénzügyileg tesz bennünket a külföld adófizetőivé, de állami létünket és biztonságunkat is veszélyezteti. A közgyűlés üdvözlő táviratot küldött a kormányzóknak, majd pedig megválasztotta a tisztikart.

Az OMGE műszaki osztályának gyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki szakosztálya október hó 15-én *Szabó Gusztáv* dr. elnöklésével gyűlést tartott. *Rothmeyer Imre* előadó bejelentette, hogy az OMGE 1930-ban nagyszabású országos szántógépbemutatót rendez, továbbá november hó folyamán *traktor- és traktorkezelői tanfolyamokat* rendez. *Etek Ferenc* hangsúlyozta, hogy igen sok a panasz a *traktoralkatrészek túl magas ára* miatt. Nagy érdekfűdéssel tárgyalta a szakosztály a vármegyei gazdasági egyesületek, *Floch Rejtersberg* Alfréd lovag és *Döry Frigyes* földbirtokosok beadványait a villamosenergia törvénytervezet kérdésében. A szakosztály elfogadta az előadói javaslatot, mely szerint a magasfeszültségű vezetékek lehetőleg oly módon építendők ki, hogy gazdaságilag nem művelt területeken, vagy a művelt területek szélén haladjanak. Amennyiben pedig az oszlopok gazdaságilag művelt területeken (szántóföld, rét, kert, szőlő) helyeztetnők el, a *kisajátítás alkalmával teljes mértékben felbeesülendők mindazok a direkt és indirekt károk és hátrányok, amelyek a művelést és termelést érik.* Az így előálló károság 6 százalékkal tökécsitve fizetessék ki a földtulajdonosoknak. *Rothmeyer Imre* a mezőgazdasági gépek alkatrészeinek vámjánál előforduló tévedésekkel foglalkozott. Javaslataira a szakosztály elhatározta, hogy a *traktoralkatrészeknek a traktorokkal azonos vámlételebe való sorozását, valamint azt, hogy a kismotorok vámjának kérdését sürgősen rendezzék, kémi fogja.*

Tejgazdasági ellenőrző tanfolyam Keszthelyen.

Tejgazdasági ellenőrző tanfolyamot rendez a *keszthelyi gazdasági akadémia*. A tanfolyam november 4-én kezdődik és 1930 február 15-ig tart. Felvesznek negyven tanulóit. A tanfolyam ingyenes, azonban lakásról, ételmezésről és tanszerekről a hallgatók gondoskodnak, illetőleg viselik ezeknek költségeit. Menza van, ahol 1,80 pengőért lehet naponként étkezni. Felvételi feltételek: betöltött 18 esztendő, de legfeljebb 40 éves életkor, *földművelésiskolai, vagy tejgazdasági szakiskolai végzettség.* A hallgatók kötelezettséget tartoznak vállalni, hogy a *tanfolyam végzése után a földművelési minisztérium kívánságára az általa meghatározott helyen három egymásután következő évben szolgálatot vállalnak.* Közelebbi felvilágosítással szívesen szolgál az akadémia vezetősége. Felvételi kérelmeket a földművelésügyi minisztériumba kell küldeni.

Ausztria állatviteli korlátozásokat léptetett életbe.

Mivel egy magyarországi vágóállatszállítmányon Bécsben *ragadós száj- és körömfájást* állapítottak meg, az osztrák szövetségi mező- és erdőgazdasági minisztérium október 10-én megtiltotta, hogy Sopron vármegye csornai és kapuvári járásából, Vas vármegye celdömölki és sárvári járásából, Zala vármegye sümegi és tapolcai járásából, Veszprém vármegye deveseri, pápai és veszprémi járásából, Veszprém városból, valamint Pápa megyei járásából Ausztriába kerülő állatot, vagy sertést *lehessen bevinni.* Ezekről a helyekről, míg a tilalom fennáll, szarvasmarhát, juhot, kecskét és sertést csak egyenesen a Bécs—St. Marx veszteglő telepére, illetve vágóhidjára, vagy Bécsújhely vágóhidjára lehet Ausztriába kivinni. A tilalom alá helyezett területekről más országokba (Olaszországba, Csehszlovákiába, stb.) sem szabad Ausztrián át kerülő állatokat, vagy sertéseket külön engedelem nélkül szállítani. A tilalom alól konkrét esetekben az osztrák mezőgazdasági minisztérium a m. kir. földművelésügyi minisztérium javaslataira kivételt engedélyezhet.

November hó 8-án baromfikiállítás lesz Egerben.

A *Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület* Egerben november 8-án baromfi-, házinyul- és galambkiállítást rendez. A kiállítás öt felvidéki vármegyére terjed ki. Az előkészületek teljes erővel folynak.

A Tiszántul baromfiállományának nemesítése.

A *Tiszántul Mezőgazdasági Kamara* kisujszállási kísérleti gazdaságában ez év tavaszán fehér *Leghorn* tenyésztet állított üzenbe, míg télen kezd meg a *Rhodeisland* tenyésztést. *Leghorn* tenyésztéséből már az első évben háromszáz darab pompás tenyészpéldányt juttatott *Kisujszállás, Turkeve, Fegyvernek, Kunhegyes, Monostorpályi és Törökszentmiklós* baromfitenyésztőinek.

Mintagyümölcsös létesül a mohácsi szigeten.

A közelmúlt napokban bizottság járt a *mohácsi szigeten*, amelynek tagjai megállapodtak abban, hogy a Mohács és Nagybaracska közötti műttől északra eső területet fogják a földművelésügyi minisztériumnak az *intenzív gyümölcsös-gazdálkodás megkezdésére ajánlani.* Ezen a 250 holdas területen ma is gyümölcsösök, főleg almakertek terülnek el, amelyek pompás fajalmak termelnek. A terület ezután is a gazdák kezén marad, de a kertek kezelését és gondozását még az ősz folyamán az *állam veszi át*, amely gondoskodik fog a fák tisztításáról, permetezéséről és megfelelő gyümölcsfáknak oltó szerzeséről biztosítja a gazdáknak. A terület megfelelő kezelésére husz napos számot képeznek ki államköltségen *Baján*, a kertészeti felügyelőség. Ezek fogják aztán a gyümölcsfákat gondozni addig, amíg a gazdák is elsajátítják az okszerű gyümölcstermelést. A gazdák számára éventéken tanfolyamokat rendeznek és biztosra veszik, hogy az évtizeden belül Mohácson a *gyümölcstermelés fontos és nagyjövedelmező mezőgazdasági üzlettaggá fog kifejlődni.*

Az OMGE traktorkezelő tanfolyama.

Az OMGE ezidei *első mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyama november 18-án kezdődik.* A tanfolyam helye a *M. kir. Állami Felsőipariszkola* (Budapest, VIII., Népszínház-utca 3. I. em. 44.). Időtartama előreláthatólag tizenhét napos tanítási nap lesz, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végzetével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt nyernek. A tanfolyam hallgatója lehet minden tizenhét év feletti betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni, ezek közül is azonban elsősorban figyelembe vevendők a *mezőgazdasági traktorok tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is lényegesen alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők.* A tanfolyamon más mezőgazdasági gépeket is ismertetnek. Jelentkezések az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) intézendők. A jelentkezés alkalmával *tízöt pengő bevitelű és tandíj fizetendő az OMGE pénztárába.* Megokolt és méltányos esetben az OMGE egész-, illetve feltandíjmentességét engedélyezhet.

Baromfikiállítás Hódmezővásárhelyen.

A *Hódmezővásárhelyi Haszonbaromfitenyésztők Szövetkezete* november 9—10. napjain *Mayer János* földművelésügyi miniszter védnöksége alatt országos jellegű nemesített (parlagi) magyar tyúkikiállítást rendez. Ezzel egyidejűleg a helyi nemes baromfitenyésztők külföldi származású fajbaromfi-, galamb- és házinyulkiállítást is rendeznek. A kiállításra vonatkozó mindennemű felvilágosításért a Hódmezővásárhelyi Haszonbaromfitenyésztők Szövetkezetének elnökségéhez (Hódmezővásárhely, Gazdasági Egyesület székháza) lehet fordulni.

Környéken 3—4 holdnyi telket vennék,

3 szobás házzal vasutállomás közelében, kedvező fizetési feltételekkel, csak tulajdonostól. „Téglaépület-villannyal” jellegre a kiadóba.

Hol van az a lány?

Hol van az lány, ki azt mondja nekem:
„A világon én csak magát, magát szeretem!”
S kéz a kézbe téve, akivel elmondjam:
„Az én holtomig és a Te holtodiglan.”

Hol van az a lány, ki elhítesse velem,
Hogy nem csuf a világ, amint azt én képzelem?
Hol van az a lány, ki megvigasztaljon,
Ha a gond árnya közt bus fejem lehajtom?

Hol van az a lány, ki megossa velem,
Verejtékek szerzett, szűkös kis kenyerem?
Kinek elmondhatnám: „Mindenségem... kincsem.”
Óh, kegyetlen sors!... Hát ilyen lány nincsen?

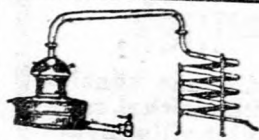
NAGY SAMU (Hajduszentmihályi)

Leleplezték a császári hősök emlékművét. József királyi herceg tábornagy vasárnap leplezte le a komáromi Császár község hősi halottainak emlékművét. Az emlékmű leleplezésén megjelent Huszár Aladár főispán vezetésével a járás tisztikara és a község minden lakója. Az ünnepi szentmise után leplezte le József királyi herceg az emlékművet, majd babérokoszorút helyezett el az emlékmű talapatán. Az ünnepséget diszebed követte.

Elrepült Budapest felett a Zeppelin. A németek hatalmas léghajója, a Graf Zeppelin, amely október 15-én este Friedrichshafenből keleturópai útjára indult, október 16-án este elrepült Budapest felett. A Zeppelint már előző nap várták a pestiek, de az éjszakai ködben a léghajó eltévedt és elkerülte a magyar fővárost. Október hó 16-án reggel fél 8 órakor Belgrád felett repült el a Zeppelin s onnan Szófia felé haladt. Bulgáriából Románia felé repült, ahol délután 3 órakor tünt fel Bukarest felett. A Graf Zeppelin Nagyvárad felől este háromnegyed 8 órakor érkezett magyar terület fölé, majd Püspökkladányon keresztül Budapestnek vette útját. A léghajó tíz órakor érkezett Budapest fölé és mintegy háromszáz méternyi magasságban a Duna felől a Gellérthegyzen keresztül a királyi vár felé szállt. Széles ívben körülrepülte a magyar fővárost, majd pedig a Jánoshegy irányában Bécs felé tünt el az éjszakában. A főváros lakói a léghajó motorjának erős bugására figyelmesek lettek és percek alatt elteltek az utcákat, ahonnan kendőlengetéssel és hangos éljenzéssel köszöntötték a magasban uszó léghajót. A Graf Zeppelin Pestről Bécs felé repült, ahonnan a porosz főváros, Borszóló, felé tartott. Itt a kedvezőtlen időjárás folytán nem tudott leszállni, körülrepülte a várost, majd pedig kiindulási helyére, Friedrichshafenbe ment, ahol október hó 17-én, délelőtt kikötött.

A bőkezüi községi bíró. A tolnamegyei Koppányszántó községben lemondás folytán megüresedett a bírói tisztség. Mivel a községből senki sem vállalkozott a bírói tisztre, a szomszéd faluból kerestek jelöltet. Ekkor jelentkezett Mérczi József gazdálkodó, aki elvállalta a bíróságot. Mérczi lakásába bevezettette a telefont, sőt ígéretet tett, hogy saját pénzéből kifizeti a község adósságait is.

Sikerrrel startolt az angol léghajóúriás. Az angolok legújabb épített óriási léghajója az R 101 mult hétfőn délelőtt indult el első próbatúrára. A léghajó harmincyolc főnyi legénységén kívül negyven utast vitt magával. Az első próbatúra teljes sikerrel járt. A léghajó délután két órakor megjelent London felett, amelynek lakossága óriási örömmujongással fogadta. A londoniak lelkesedése oly nagy volt, hogy az angol főváros forgalma egyes utvonalakon teljesen megakadt. A házak tetején rengeteg ember leste a léghajót. Az első próbatúrára öt óra hosszat tartott. A léghajó átlagos sebessége óránként nyolcvan kilométer volt.

Máthé András

vörösréz árugyár, UJPEST.

Gróf Károlyi-utca 17. szám.

Telefon: Ujpest 18.

Legmodernebb pálinkafőzőkészülékek raktára.
Kérjen árajánlatot - Nyugattól B villamossal.

Ötezer orosz földmives kivándorlása. Moszkvai jelentés szerint a szovjet földmivelésügyi népbiztosa jelentést tett a népbiztosok tanácsának, hogy a legutóbbi napokban mintegy ötezer szibériai és krimi földmivestelepes elhagyta gazdaságát és kivándorolni szándékozik Oroszországból. A földmivesek a kommunisták folytonos rekvirálása és vallásukban való üldöztetésük miatt akarnak kivándorolni. A népbiztos sürgős intézkedést kért a tanácstól, melyben azt hangoztatta, hogy a kivándorolni szándékozó földmivestelepeseket nem lehet csak egyszerűen leléni, hanem hassanak oda, hogy orvosolják is azok sérelmét.

Macskaüldözést rendeznek a tiszántuli gazdák. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara újabb mozgalmat indított a hasznos madarak védelmére. A mult tél rettenetes hidege nagymérvű pusztitást okozott a hasznos madarak állományában, ugy, hogy a megmaradt állatok fokozottabb védelemre szorulnak. A hideg kártételéhez még nagyban hozzájárul a macskák pusztítása is. Az elszaporodott macskák sok helyen vadászatból ének és rengeteg hasznos éneklő madarat: galambot, fűrjet, foglyot és fácskát pusztítanak el. A kamara ezért fölliratban kérte a földművelésügyi minisztertől a macskák irtásának engedélyezését.

Kiszáradt a Fertő-tó magyar része. A nagy szárazság miatt a Fertő-tónak meg nem szállott magyar része teljesen kiszáradt s a halak visszahúzódtak a tónak osztrák megszállás alatt lévő részébe, ahol a mélyben fekvésű helyeken még bőven van víz. A halak elvonulása miatt a fertővidéki magyar halászat teljesen megszűnt s a halászoknak óriási kárak van.

Kulturház avatás Gyömrőn. Gyömrőn mult vasárnap avatták föl a római katolikus egyházközség újonnan épült kulturházát. Az avatóbeszédet P. Zadravecz István püspök mondotta. Az ünnepi nagymise után diszebed volt, majd este műkedvelői előadás a kulturházban, amelynek során Zadravecz püspök megálló hatású beszédet mondott a keresztény magyar kultúra erejéről.

Nyíllal lötte le egy pásztorfiú az oroszliánt. Londoni jelentés szerint Délafrikában az ottani angol gyarmaton egy tizenkét éves pásztorfiú nyíllal lerített egy nagy nőstény oroszliánt. Az oroszlián megtámadta a csordát s a pásztorgyerek a nála lévő nyíllal a vadállat hasába lőtt. A feldühödött állat dühösen ugrándozott a testében lévő nyíllal, amely mindig beljebb hatolt hasába. A pásztorfiú gyorsan még egy nyíllal lőtt az állat szemébe, mire az oroszlián kimult.

Harmincöt embert tartóztattak le eddig az arzéngyilkosságok ügyében. A tömeges arzénmérgezés ügyében megindított nyomozás folyamán Nagyréce és Tiszakürtön a hatóságok eddig közel száz sirt ástak fel. A sirok mindegyikében megtalálták az arzénmérgezés kétségtelen nyomait. Az utóbbi napokban ismét néhány gyanúsítottat tartóztattak le, akikkel együtt a szolnoki ügyesség fogházában három férfi és harmincöt asszony, összesen harmincöt gyanúsított van letartóztatásban. A nyomozás megkezdése óta négy asszony követett el öngyilkosságot, akik bűnösségük tudatában menekülni akartak az igazságszolgáltatás szűke alól. A letartóztatott asszonyok majdnem mindegyike özvegy, aki arzénmérgezéssel tette el a láb alól hitet urát. Több olyan letartóztatott asszony is van, akinek egész sor arzéngyilkosság terheli lelkét. A nyomozást még nem tekintik befejezettnek, mert napról-napra akadnak újabb nyomok, amelyek alapján a csendőrség újabb és újabb bűncelekményt fedez fel.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására legjobban ajánlható a „Ratinol” irtóanyag, mely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhetők „Russin”-féle sváb, ruszai, hangya, csótányirtószerek is. Postaszétküldési hely: Ratinol laboratórium, Budapest, VII., Murányi-utca 36.

Gyümölcsfa eladás.

Sárgabarack, őszibarack, szilva, nagyszemű som, mandula, díó, szép példányok egyenes 30 drb. 5.60 Ft. Előszóvénnyel: Krisztus tövis erős példányok drb 1.50 Ft. Csomaölögás ingyen.

VAJDA SÁNDOR, VÉRTESACSA.

Huzd el cigány. . .

Huzd el cigány a nótámat,
Az én nótám csupa bánat,
Keserűség, fájdalom . . .
Elhagyott egy szőke kislány,
Fáj a szívem csaltságán,
Elsíratom boldogságom . . .

Eh, nem sirok! Nem, utána!
Sirjon helyettem négy húrja
Jávorfá hegedűnek.

S huzzad, huzzad, öreg cigány,
Hadd tudja meg a hűtlen lány,
Érte nem hullatok könnyet!

Mig azt látta, hogy könnyezem,
Csak kacagott rajtam könnyen,
S én csak néztem csendben, némán . . .
De ezután én kacagok, borba fojtom a bánatot
S mulatok a csaltságán!

MENTES ISTVÁN (Lentiszombathely)

Tüntettek a vörösök. A szociáldemokrata-párt október hó 13-án, vasárnap, Budapesten nagygyűlést tartott, amelyen több szociáldemokrata képviselő beszélt. A gyűlés izgatót hangulatban folyt le, majd utána a tömeg egy része tüntetni kezdett és hangosan énekelte a kommunista internacionálét. A rendőrség közbelépésére a tüntető szocialisták elvonultak. A rendőrség a tüntetők közül tizenhatot előállított a kapitányságon és megindította ellenük az eljárást.

Csokoládét reklámozott egy halálraítélt. Az amerikai Texasban az elmúlt héten felakasztottak egy többszörös gyilkost. A siralomházban egy híres amerikai csokoládégyár ügynöke jelent meg nála és rávette, hogy ötezer dollár ellenében az akasztófa alól reklámozza a gyár csokoládégyártmányait. Másnap a kivégzést óriási tömeg nézte végig. Az elítélt feje már a hurokban volt, amikor azzal a kéréssel fordult a jelenlévő bírőhoz, hogy az utolsó szó jogán néhány szót szólhasson a megjelentekhez. A bíró engedelmével a halálraítélt a következőket mondotta: „*Testvéreim, a halál torkából hirdetem nektek az igazságot: Soha se felejtsetek el, hogy a legjobb a Williamson-féle csokoládé!*” Az izléstelen reklámötlet igen nagy felháborodást keltett.

Letartóztattak egy pécsi bentest, aki több gazdát megkárosított. A pécsi rendőrség az elmúlt héten letartóztatta Marczin István pécsi hentesmestert, aki már hónapok óta megkárosította a Pécs-környéki gazdákat. Marczin ugyanis hitelben vásárolt sertéseket és a vételárát nem fizette meg a gazdáknak. A feljelentés szerint több mint ezer pengővel károsította meg a pörüljárt gazdákat.

Haász István táborigazgató püspök imáit mond az Olaszországból hazahozott tizenkét hősi halott koporsójánál.

Október hó 15-én este érkezett meg a Keleti-pályaudvarra Udineből tizenkét magyar hősi halott koporsója. A fogadtatásánál vitéz Helényi János tábornok vezetésével a honvédség tisztai, altisztai és legénységi küldöttsége tisztelgett a hősök előtt. A kormány minden koporsóra babékoszorút helyezett el, ezzel a felirással: „*Isten hozott!*”

Jövő heti számunkban közlünk új mezőgazdasági képrejtvényt. Anyagtorlódás miatt mai számunkban nem volt módunkban közzétenni a múlt héten bejelentett mezőgazdasági képrejtvényt. Olvasóink szíves türelmét és elnézését kérjük, jövő heti számunkban feltétlenül megjelenik a képrejtvény.

Halálos öklölvívás. Angol jelentés szerint Beavon városka boxklubjának előcsarnokában két fiatal bányamunkás összeveszett. A két bányász abban állapodott meg, hogy az ügyet boxpárbaiban intézik el. A boxpárbajt előre közhírré tették, úgy, hogy több száz főnyi közönség gyűlt össze a boxklub helyiségében a párbaj megtekintésére. Már az első összecsapások után a fiatalemberek oly erővel támadtak egymásra, hogy az egyik eszméletlenül esett össze, majd pedig másfél órai kintolódás után meghalt. Ellenfelét a rendőrség letartóztatta.

Présházba zárta a fiát egy öreg gazda. Juhász-Takács János székely szőlősgazda régóta haragban állott tizenkilenc éves fiával. Juhász-Takács elhatározta, hogy elteszi fiát láb alól. Elcsalta a szőlőbe és ott a présházba bezárta. Azt akarta ugyanis, hogy a présházban az erjedő must ölje meg fiát. A szerencsétlen fiatalember a szén-sav belételezése folytán fuldokolni kezdett, de végre is egy baltával sikerült feltörnnie a pince ajtaját és kimenekült a szabad levegőre. Juhász-Takács János, amikor fia hazaérkezett, öngyilkossági szándékából a kutba ugrott, de kimentették. A csendőrség megindította az eljárást.

Értékes régi pénzeket találtak egy felvidéki faluban. Lévai jelentés szerint a garamszentbenedeki apátság közelében egy épület alapjának ásása közben, mintegy másfél kilogramm régi ezüstpénzt találtak. A lelet igen nagy értéket képvisel, mert a régészek megállapítása szerint az ezüst pénzek IV. István magyar király korából valók. A pénzeket beszállították a lévai muzeumba.

Legénybucsu négy halottal. Mult vasárnap este Tótkomlóson borzalmas autószerencsétlenség történt, amelynek négy halál és három súlyos áldozata van. Az aiföldi gazdasági vasút motoros vonata elütött egy legényekkel megrakott autót és azt teljesen összezúzta. Az autóban ülő Lehoczky Máttyás, Király Sándor, Andráscsik István és Klemma Pál szörnyethaltak. Három másik legény súlyosan megsebesült. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

Elégették a rablók egyik társukat. Megirtuk annak idején, hogy az oláh megszállás alatt lévő Mármaroszigeten az elmúlt év folyamán nagyarányú postarablás történt. A csendőrség megindította a vizsgálatot s a nyomozás szálai Lénárd Dezső tordai lakoshoz vezettek, akit a detektívek el is fogtak. Lénárd letartóztatása alkalmával beismerte a bűntényét, sőt azt is elmondta, hogy társai segítségével bandájuknak egyik tagját, Konecz Józsefet, aki ki akart válni a rablóbandából, megölték és elégették. Az elszenesedett holttestet annak idején meg is találta a rendőrség, de kiltétét mindezekig nem tudta megállapítani. A rendőrség az egész rablóbandát letartóztatta.

BALOG RÓZSI HOZOMÁNYA.

ELBESZÉLÉS. — IRTA: VÁRNAI FERENC.

I.

Arca a vértől majd kicsattant. A megtestesült egészség, tökéletesség volt a leány. Most, hogy magára vette a legszébb ruháját és az urnője hajába kötötte az égszínké pántlikát, úgy nézett ki, mint a harmatos rózska, ha reá hull a hajnali napsugár. Májusi reggel volt és vasárnap. Ünnepi csend lebegett a mezők felett. A pusztai is ünnepi köntöst öltött: nem zsvajlott az élet, mindent átfogott a megnyugvás, a megpihenés jótékony derüje.

A kocsisok az istállók előtt sütkéreztek a napon. Hegyesre pödörített bajuszukról csak úgy áradt az oleós pomádé szaga. A béresek a gémeskut kávája körül csoportosultak, ahova a nagy hársfa sűrű lombkoronájának árnya hullt. Emitt a lovakról, amott pedig az ökrökről folyt a szó. Miről is beszéljen másról a pusztai ember?

— Hej, a Sármany! Az volt ám a ló. Nem is akadt és nem is lesz párja soha! — állapította meg Jóska, a parádés kocsis.

— Csak azt kellett mondanom, hi-hó! hó-he! És oly egyenes barázdát vágtam, hogy az izsipi kasznár szeme szinte könnyezett a boldogságtól.

A kocsis büszke a lovára. A béres az ökrét nem adná a fél világrt. És mind a kettő szentül hiszi, hogy az ő hivatása a legkülönb. De a bivalyos sem enged a céből. Így aztán nem is olyan unalmas, nem is oly ványadt a puszták élete.

Rózsika megpördült a sarkán, hogy Iházné köröskörül lássa. Az ispánné jóságos mosollyal nyugtatta szemét a lányon és midőn az utolsó ráncot is eligazította, magához ölelte. Rózsika nagyon boldog volt. Hogyne, hisz a tekintetes asszony úgy szerette őt, a cselédlányt, mint saját gyermekét.

— Te leszel a legkülönb, Rózsikám!

Könnyek csillantak a leány szép metszésű szemének szögletén. Az arcát a boldogság pirja tüzelte és majd csaknem felzokogott, midőn kezetsókolt az ispánnénak. Egy szót sem tudott szólni, az ajka vonaglott és a torkát szorongatta az érzet, mely kebléből kikivánczolt, hogy ujon-gásba törve, hirdesse egy serdülő leányka csodás boldogságát.

Ünnepi csend volt köröskörül. Lent a kertben a fenyőfák méltóságteljesen meredtek az ég kéklő kárpitja felé. A napsugár pajkoskodva bujócskázott a lombok közt, hogy aztán megcsillanjon a kerti ut kavicsán. Tul az ispáni lakon, a pusztán minden uszott a napfényben. Bőséges özönnel hullt a napsugár. Tavasz volt, csodás májusi tavasz és a szellő széthordta az orgonák illatát. A bódító illat még ittasabbá tette a leányt, aki ifjan és reményteljesen iszalkolt a város felé, hogy ott lehessen a híres verőcei bucsun.

II.

A bucsu mindenütt szép és érdekes. Hát még Szlapon földön! Messze vidékről összeverődő magyarság éket ver ilyenkor a dolgos hétköznapiak közé, hogy emlékezetes napja is legyen: a verőcei, szlatinai, avagy éppenséggel a szerémi bucsu.

Mire Rózsika a városba ért, már a hosszú sátorosor ott kínálgatta sok-sok drága nyalánságát a patikasoron. A tarka néptömeg valóságos élő szőnyeghez hasonlított, melynek a szövője egy csodálatos, mondhatnám isteni takács. A magyar leányok pirosbécsije váltakozott itt a sok-kac menyecskek csillogó-villogó tükrös bőrkeféjével és fényesre subikolt csizmák, pörge kalapok, habfehér ingujdiszek, a városiak selyme egy csodás színkeverékké varázsolta a bucsu szinterét, a piacteret. Egyszóval olyan volt

ez, mint egy sikerült színkeverék, valami nagy festőművész pallejtáján.

Balog Rózi is elámult a nagy sokadalmon, mert még nem látott ilyent. Volt már ugyan a szupolyai bucsun, de mi volt az a verőceihez képest? Holmi kis csete-paté a gróf urak lakzija mellett . . .

De nem is tudott volna ám egy szót sem szólni a boldogságtól. Csak a szive dobant mindig hevesebben. Különösen ha arra gondolt, hogy találkozni fog Pistával, a pusztabeli kováccsal. Mert tudni kell, hogy Rózsika a kovács legényét nemcsak hogy kedvelte, hanem szerette is, ahhoz még nagyon. Oly annyira, hogy szüntelenül reá gondolt és arra, hogy milyen boldogok is lesznek, ha együtt lesz a száz forint — Rózsika hozománya.

Száz forint! Milyen nagy pénz. Egy kerek száz. Annál már csak az ezres nagyobb. Annál meg talán nincs is nagyobb.

Ott hagyják a pusztát és műhelyt nyitnak valami kis falucskában, — így szőtték álmaikat a legény és a leány, ha egy vasárnaponként találkoztak. — A pénzből talán még egy-két malackára is jut. Csallánon és tejes gazon majd csak felnevelgetik és ha lehet, ki is hizlalják. Az egyiket azért, hogy a borsólevesbe néha egy kis izesítő is jusson, míg a másik árán egy kis tehénkét vesznek, mert hát akkorra — bizonyára — kell a tej . . .

Valahányszor idáig jutottak, Rózsika mindig elpirult. Szintugy most is, mert arra gondolt, hogy mily büszke is lesz ő, ha majd hármásával avagy éppenséggel négyesével sétálgathat a verőcei bucsun . . .

Nem fűzhette tovább gondolatát, mert két vaskos tenyér tapadt az arcára és érezte a kerges ujjakat, melyek érdesen érintették habfehér homlokát. E nem éppen gyöngéd érintés szédítő iramra fokozta Rózsika szívének dobbanását, mert aki mögötte állt, Pista volt.

III.

Derüre boru, borura derü: ilyen az ember élete.

Rózsika zokogásba tört ki, midőn haza ért. Nem bírta már tovább. Könnyekbe kívánczolt a fájdalom, mely marcangoló tud lenni, ha szerelemmel és reménységgel telt a lánykebel. Sirt, zokogott, Isten igazában. Csak úgy hulltak forró könnyei. Az ispánné nem győzte vigasztaló és vallató szóval és úgy becézte, mint saját gyermekét. Tenyere közé fogta szép könnyes orcáját és anyás aggodalommal ismételtette:

— Ki bántott, Rózsikám?! Mondd el szépen, mi történt? . . .

De a leány csak nagysokára tudta egymásba fűzni a szót és ismertetni az okot, mely előidézte könnyes bánatát.

Rokonainál voltak mind a ketten. És a sublaton feküdt a levél. Már poros volt és piszkos, de Rózsika mégis megkérdezte:

— Ki írta?

— Az egyik rokon, a Gábor bátyád, — volt a válasz.

— Mit írt? — kíváncsiskodott a leány.

— Há' mit írna? Haza szeretne jönni. De nincs pénze. Beteg és nem bírja a munkát. Kér, hogy segítsünk rajta, majd megszolgálja, ha meggyógyul. De hát segítsen rajta az Isten. Tudhatta volna, hogy nem neki való az az Amerika. Miért ment mégis? Magunk is alig élünk. Örülünk, hogy kenyérre jut.

Rózsika elkérte a levelet és az uton így szólott Pistához:

— Meglássá, hogy az Isten is megsegít bennünket, ha kiségitjük a bajból a Gábor bátyát. Küldjük el neki az ötven forintot . . .

Szívükből fakadt jósággal mondta ezt a leány. És mégis haragosra redőzött a férfi homloka. Mérgeesen pattant a vastag metszésű ajkáról a szó:

— De bizony akkor szolgálhatsz tovább! Mert én bizony el nem veszek. Az szent igaz. Alig várjuk, hogy

együvé legyen a száz forint, hogy szerszámot vehessünk és egybe keljünk és most ni: odaadná pénzét a balga... Osz! ki neked ez a Gábor bátya? Rokonságodban hányadik ágazat?

— De beteg . . . — próbált ellentvetni a leány.

— Én is beteg voltam a mult télen, mégis itt vagyok. De megis bánod azt, mondhatom . . .

És most ezért zokogott Rózsika. Mert segíteni akar elhagyott beteg rokonán. Reszkető kézzel nyújtotta oda az ispánnéknak a könnyekkel itatott sárguló levelet.

— Mit tegyek, mit tegyek! . . . — zokogta.

Az ispánné elolvasta a kusza sorokat és nem volt nehéz tanácsokat adni:

— Igazán van, gyermekem, elküldjük a pénzt. A Pista is megbékél, ha igazán szeret. És ha nem, — annál jobb. Gombház . . . soh'se busulj, gyermekem.

Ezt hangosan mondta. Magában pedig így gondolkodott: Ha mégis szereti a legényt a leányt, — Istenem — miért ne gondoskodnék én Rózsika hozományáról.

Még aznap feladták a pénzt. A Rózsika ötven forintja elment, hogy megváltást vigyen egy idegenbe szakadt szegény magyarnak, aki ezenfelül rokona volt.

IV.

Teltek-multak a napok, de Pista haragja nem enyhült. Már az aratás is elmúlt, midőn egy napon az ispánné így szólt Rózsikához:

— Nézd, gyermekem, én már régóta figyelem ezt a Péter gyereket, a csószot. És azt is tudom, — mert vak, aki nem látja ezt — hogy szemet vetett rád, mihelyt idekerültél hozzánk. De nem mer szólni, nincs hozzá bátorsága. Mit gondolsz, Rózsikám? Péter így gyerek . . .

Rózsika egy szót sem tudott szólni. Eddig nem gondolt senki másra, mint Pistára, bár tudta, hogy Péter is jó szívvvel van iránta. Még most sem akart gondolni a szerény és csendes szavu csósz legényre és épp ezért csak ennyit mondott, de csak azt is nagyon nehezen:

— Péter is szegény és én is az vagyok. Mihez kezdjen két ilyen ágról szakadt, ha össze kerül?

Jóságos mosoly szötte át az ispánné orcáját.

— Majd megsegít az Isten, — mondta és arra gondolt, hogy boldog, aki tudja, hogy a boldogság mit jelent?

Ily előzmények után jött meg a levél. Nagy volt az alakja, piros a pecsétje. És Rózsika nem hitt a szemeknek: Ki is írhatott neki ilyen szép uri levelet?

Ihászirt bontotta fel és szemei gyorsan átsiklottak a géppel írt tiszta sorokon. Szép volt a levél, meghatóan szép. Sirtak is mind a ketten. Különösen az egyik részlet volt nagyon megható. El-elesukló hangon olvasta az ispánné:

„ . . . Te voltál gyermekem, aki gondoltál rám. Te küldted el nékem az utolsó garasodat, verejtékes munkádnak drága gyümölcsét, hogy segíthess szegény rokonodon, akit még csak nem is ismer. Köszönöm néked, hogy a hozományodat is kész voltál feláldozni értem, midőn a testvéreim még csak válaszra sem méltattak. Épp ezért megírhatom néked, hogy hála a jó Istennek, egészséges vagyok és itt küldök számodra egy ötezer dollárról szóló csekket, váltásot be, gyermekem: ez legyen a te hozományod, drága Rózsikám! . . . ”

A levél végén még egy mondat volt, amely örömkönyvek özönét csalta Rózsika szemébe. És pedig:

„ . . . Tartsátok meg az eljegyzést, mert az esküvőre én is biztosan hazarérek . . . ”

Nagy kincs volt Balog Rózihozománya, de vajjon nem volt-e még nagyobb kincs számára Szekeres Péter hűséges szíve, melyet Rózsika szintén Gábor bátyának köszönhetett? . . .

TANÁCSADÓ

Kérdés: Mennyi az értéke 1915. évi február havi hateres koronának? (M. J., Babot.) — **Felelet:** Körülbelül 5550 pengő.

Kérdés: Hogyan kapható az előjáráságtól leventelovakat? (N. J., Magyarluka.) — **Felelet:** Amint azt lapunkban már megírtuk, a tervezett katalóguskiadás elmaradt. Ha lesz kiadás, lapunkban közölni fogjuk.

Kérdés: 1. Hol tartják Kaposváron a vadőri tanfolyamot? 2. Mikor lesz tanfolyam? (Ifju R. F. Városszentgál.) — **Felelet:** 1. A magyar királyi erdőgazgatóságnál, Kaposvár, Fő-utca 10. 2. Levélben érdeklődjék a megadott címen.

Kérdés: 1. Szabad-e házigalambot a mezőn lelőni? 2. Ki nyerte meg az osztálysorsjáték főnyereményét? 3. Milyen állatokat szabad hatos flóbert puskával vadászni, vadászengedély nélkül? (Ifj. M. Zs., Nemeskissfalva.) — **Felelet:** 1. A sajátját. 2. Nem tudjuk, az osztálysorsjáték igazgatósága a nyerők nevét titokban tartja. 3. A saját területén kártékony vadakat lőhet. Kártékony vadak közül hatos flóberttel csak egynéhány madárfajját tud lelőni.

Kérdés: 1. Van-e állami könyvnyomda? 2. Mi szükséges ahhoz, hogy felvegyenek állami könyvnyomdába inasnak? 3. Van-e felvétel a folyamórséghez? 4. Lehet-e a folyamórségnél magánúton felsőbb iskolákat elvégezni? (Cs. A 9119. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. Igen, van. Még pedig Budapesten, I. kerület, Vár, Nándor-tér 2. szám alatt. 2. Ha nyomdászinas akar lenni, négy polgári iskola elvégzését megkívánják. Napszámostól iskolai végzettséget nem kívánnak. 3. A felvételt még tart, forduljon a magyar királyi folyamórség parancsnokságához, Budapest, III. kerület, Laktanya-u. 33. 4. Ha szorgalmas, úgy adnak módot az iskolák magánúton való elvégzéséhez.

Kérdés: Milyen iskola szükséges ahhoz, hogy letehessem az erdő és vadőri szakvizsgát? (K. J., Nagybaracska.) — **Felelet:** Négy elemi iskolának az elvégzését feltétlenül megkívánják, ha több iskolája van, úgy az csak használn.

Kérdés: 1. Hol lehet Budapesten napraforgóolajat értékesíteni? 2. Szabad-e regényt népszerű művel átalakítani a regény szerzőjének tudomása nélkül? 3. Hol lakik K. Gy. újságsíró? (S. J., Lajoskomárom.) — **Felelet:** 1. Forduljon Hutter József Olajipar Részvénytársaság irodájához, Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 6. szám. Előzéken kérjen írásbeli ajánlatot a gyártól. 2. A regény írói jogvédelemben részesül s így csak a szerző tudomása és beleegyezése után lehet átalakítani és előadni. Ajánljuk, kérjen engedélyt az illető írótól. 3. Címeze levelet az „Új Barázdák” szerkesztőségéhez, Budapest, VIII. kerület, Röck Szilárd-utca 4.

Kérdés: Községünkben többen értékesíteni szeretnék jöminőségű Noah fajta borukat. Van-e fővárosban olyan cég, amely jó áron megvásárolja a termelt mennyiséget? (T. M., Csömödér.) — **Felelet:** Ajánlatunk forduljon a következő borkereskedő cégekhez: Belatiny Artur központi irodája, VIII., ÜMöi-ut 60.; Borpalota Részvénytársaság, VIII., Kenyérmező-utca 6.; Dietzl József, IX., Ádám-utca 25.; Kössler, VII., Kerepesi-ut 30.; Magyar Borértékesítő R.-T., VIII., Eszterházy-utca 6.; Mösmer János, V., Lipót-körút 4.

Kérdés: Hat elemi iskolát végeztem, árva fiam vagyok, lovászmunkák szeretnék menni, hová forduljak? (Sz. F., Tarcsapuszta.) — **Felelet:** Ha az államhoz szándékozik menni, úgy írjon a bábolnai, kisbéri vagy mezőhegyesi magyar királyi ménésbirtok igazgatóságának és ott érdeklődjék a felvételt felől. Az állami méneseknél ugyanis szoktak felvenni időközönként lovászfutakat, akik később állami szolgálatba lépve, a ménésnél teljesítenek szolgálatot. Ha magánüzletben haját lépni, úgy érdeklődjék levélben a Nemzeti Lovarda igazgatóságánál, Budapest, VIII. kerület, Eszterházy-utca 34. Levelében kérje meg az igazgatóságot, hogy abban az esetben, ha ők nem használnák munkáját, ajánlják őnt a többi lovaregysülethez.

H. G., Egeralja. A ládát felbonthatja, de a felnyitáskor két hitelt érdemlő tanu legyen jelen, akik aláírják a ládában talált tárgyakról szóló jegyzőkönyvet

Kérdés: 1. Hol kaphatók jó tehenet? 2. Kiterjesztik-e az öregségi és rokkantsági nyugdíjat a mezőgazdasági munkásokra is? (H. A. J., Lenti.) — **Felelet:** 1. Ajánljuk a tolnai vásárokat, ahol jöminőségű pirostarkát vehet. 2. Igen, a közeljövőben.

SZIVÁRVÁNY.

A dsiu-dsicu.

Még minden időnek megvolt az a bizonyos valamije, amely az akkori embereket lázba hozta.

Ilyen volt például egészen kis gyerekkoromban az angol-búr háború. Minden gyerek, kivétel nélkül, a búrokért lelkesült. Ha játszottak valamiféle háborus dolgot, mindenik búr akart lenni.

Később, mikor már nagyobb lettem, a boszton zavarta meg az emberek fejét.

Mindenki úgy kapkodta a lábait, mintha a szunyogok csipkedték volna.

Nemrégben meg a császárszton bolondította meg az igen tisztelt kortársaimat.

Akármerre mentem, mindenhol rángatóztak az emberek.

Egyik helyen a szerkesztőségi szloga ijesztett meg. Táncolva vitte be a kefelevonatokat a szerkesztőhöz.

Ez is elmúlt.

De mindenféle örületnél érdekesebb volt a dsiu-dsicu, mert az legalább csataszóval végződött.

Mikor a japánok hősi háborúikkal feltűntek, az egész világ figyelme feljűk fordult. Mindenki őket dicsérte s valami ügyes, birkozó ember a japán birkozásnak, a dsiu-dsicunak csinált óriási reklámot.

Pár hét múlva minden ember erről beszélt. Magasztalták a különös nevű birkozásit módot, amelynek olyan fogásai voltak, hogy akit megfogtak vele, az többet mozogni sem tudott. Ez tény és letagadhatatlan valóság volt.

Nagy érteke miatt tervbe vették, hogy a rendőroket is megtanítják a nagyon hasznos fogásokra, amelyekkel támadás esetén egy-kettőre ártalmatlanná tehetik a támadót.

A reklámot csináló birkózót megbízták, hogy járja be a vidéki városokat s az ottani rendőroket tanítsa meg a fogásokra.

A birkozó cingár, vékony kis legényke volt, a pehely-sulyba tartozott. Alig volt másfélméter magas. A keze azonban olyan boszorkányosan járt, hogy a legerősebb embereket is játszva megfékezte.

Mindenhol győzött.

Elkerült a mi városunkba is.

A város nagy szeretettel fogadta s este lázas, nagy tömeg előtt magyarázta tudományát:

— Ez a birkozás olyan biztos védelmet nyújt, — beszélte meggyőződéssel — hogy aki e fogásait ismeri, minden támadást kivédhet.

Ez elméleti bevezetés után rögtön átváltott a gyakorlatra. A rendőrelégények közül kiválasztotta a leghatalmasabbat.

Csuzi Vargának hívták, olyan erős volt, mint a bika.

A birkozó hozzá fordult.

— Maga sokkal erősebb, mint én, — mondta neki.

A fél város figyelte.

A birkozó tovább beszélt.

— Szedje össze minden erejét és üssön pofon.

Csuzi Varga húzódozott.

A birkozó nevetett.

— Hát ne féljen. Üssön meg! Ugysem tud megütni.

Ugy elkapom a karját, hogy semmivé válik a kezemben. Erre a lebecsmérlésre Varga már elpirult. Hogy ő semmivé válna ennek a mitugrálsz, béka kis embernek a kezében! No megállj!

Összeszedte az erejét, aztán meglódította a kezét s a birkozó urat úgy csordította képen, hogy az akkorát buk-fencezett, mint a nyúl, mikor futtában letalálást éri.

A közönség nevetett.

A birkozó bámúlt.

Arra ugyanis nem gondolt, hogy Csuzi Varga balkezes és a bal kézzel rütyenti nyakon.

NYÁRY ANDOR.

Kérdés: Magtáramban a buza és árpa között zsiszikeket találom. Hogyan lehetne a zsiszikeket kiirtani? (K. A., Borsodivánka.) — **Felelet:** Ha a gabonazsisziktól szabadulni akarunk, állandóan tisztán kell tartani magtárunkat s nem szabad benne semmiféle magcsöpredéket, szemetet megtűrni. A magtár padlóján, falain, gerendáin minden rést tapasszunk be oly anyaggal, melynek fele marhatrágyából, fele pedig jól gyurható agyagból áll. A gabonát hetenként lapátoljuk át, mert a megbolgatott garmadának a zsiszikek nem tud elszaporodni. Szellőztessük gyakran a magtárt, mert a friss levegő és napfény ellenségei a zsiszikeknek. A zsiszikes gabonagarmadából pedig a zsiszikeket kipisztítani úgy lehet, hogy a garmadának átlapátolása után azt betakarjuk rongyokkal, juhbőrös bundákkal. A lapátalással megriasztott zsiszikek ezekbe bemenekül. Mintegy 7—8 óra múlva ezeket óvatosan felemeljük, kivisszük az udvarra, ott kirázzuk és a kihulló zsiszikeket elégetjük. Ezt többször ismétljük meg, míg a gabona meg nem tisztult. Azután hetenként csak egyszer kell átlapátolni a gabonát.

Kérdés: 1. Hogyan kaphatok mészolvasztó herclésre és kocák mészolvasztására engedélyt? 2. Honnan kérhetek óráról jegyzéket? (A. M., Nyiracsád.) — **Felelet:** 1. Mindenekelőtt a vármegyei állategészségügyi felügyelő (főállatorvos) előtt kell Önnek bebizonyítania azt, hogy jól tud herclni és mészolvasztani. Ha ő erről bizonyítványt állít ki, akkor az alispán ad jogosítványt ezen műtétek gyakorlásához. 2. Forduljon Mülner József óráshoz VIII. József-utca 22.

Kérdés: 1. Hogyan lehetne a kaszálóból a nádat kiirtani? 2. Földemen nagyon elszaporodott a földi bodza és a szederinda. Hogyan lehetne ezeket kipisztítani? 3. Mákrvetésem virágzás után kendermag nagyszámú bogár szűrését következtében megférgesedik és iónkromegy. Hogyan védekezem a bogár ellen? 4. Hogyan lehet a zsiszikeket kiirtani a buzából? 5. Mikor kell lefejtetni a bort és lómszort? 6. Hogyan kell a boros hordót kezelni, hogy tiszta maradjon? 7. Öt ezer koronán felül van hadikölcsönkötvényem és amikor a segélyezésre való igényt be kellett jelenteni, én is jelentkezem. Segélyt azonban máig sem kaptam. Hora forduljak? (K. F., Dávod.) — **Felelet:** 1. A nád kiirtása csak úgy fog sikerülni, ha a talajból a fölös vizet le tudja vezetni és a nádgyököket kiássza. 2. A földi bodza kiirtásának egyetlen módszere: a gyakori kapálás és szántás, hogy zöld hajtást a gyökér ne hozhasson. 3. A mák férgességét előelőző bogarakat csak csalógató vetésekkel lehet irtani. A föld szélére néhány sor mákot vessen majd a tavasszal — a mák rendes vetése előtt három héttel. Erre a pár sorra odajönnek a bogarak az egész földről. Ha most itt a levelek hónalját és virágszirmok között reggel és este néhányszor átvisszáljuk, ott megtaláljuk a bogarakat. Ha megfűrt tokokat találunk, azokat le kell vágni, mert ezekbe petéit betojetta. A bogarak elpusztítása és a tokok leollóztatása által megvédhetjük a később vetett, nagyobb mákföldünk termését. 4. A magtári zsiszikek irtására nézve olvassa el a K. A. Borsodivánka jelzésű üzenetünket. Önnek is ez szól. 5. Az első fejtés november—december, vagy január havában szokták eszközölni: a gyenge, savszegény és penészes szőlőből szűretelt borokat korábban, a későbbben szűretelt, erősebb borokat későbbben lehet seprőjükkel lefejtetni. Az új bort másodsor márciusban vagy áprilisban, majd 2—3 hónapi időközökben harmadszor és negyedszer. A második évben kétszer fejtik a borokat: tavasszal és a tél elején. Az idősebb borokat évenként egyszer fejtik. 6. A hordót, mihelyt kifűrt, mossuk ki hideg vízzel. Ezt addig folytassuk, míg a víz tisztán nem folyik ki. Ha a hordó őrösen marad, be kell kénezní. A kénezést havonként meg kell ismétlni. 7. Forduljon az illetékes pénzügyigazgatóságához és ott sürgesse meg a hadikölcsönkötvényt.

Kérdés: 1. Lehet-e Endát bármilyen permetezővel kiszórni? 2. Nincs iparigazolványom, kaphatok-e azért az IOKSz-tól fűrészesít? 3. Sárgarépát szeretnék termelni, hol lehet majd értékesíteni a termést? 4. Lehet-e birshe almát ojtani? (H. I., Kocs.) — **Felelet:** 1. Az Endát bármilyen permetezővel lehet permetezni. 2. Forduljon a kérdéssel közvetlenül az IOKSz-hoz. 3. Sárgarépát a konzervgyárak vásárolnak nagyobb tömegben. Előre lekötöni nem szokták, mert elég belőle a kínálat. 4. A birset a törpe körtefák alanyául szokták felhasználni. Almának alanyul használják vagy saját magasmetéjét (fél- vagy magas-törzsű fák nevelésére) vagy a ducinat (törpe vagy alakfák nevelésére).

Kérdés: 1. Hol lehet hordóárjegyzéket kapni? 2. Lehet-e bort üvegen elartani? (B. P., Tótkomlós.) — **Felelet:** 1. Forduljon a következő hordógyárakhoz: Herrmann hordógyár, Budapest, X. kerület, Liget-utca 6.; Rupert Antal hordógyára, Eger. 2. Igen, lehet.

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

H. l. a. y. s. v. n. i. á. y. e. e. m. g. a. k. v. n
(Beküldte id. Ságvári Ferenc Hegymagosról.)

2. Szórejtvény.

gróji Palicsi

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

3. Szórejtvény.

e e e e e e e
a = á

(Beküldte Őri Sándor Csánigról.)

4. Verses számrejtvény.

2. 1. Aki ez után kutat, megtudja az igazat.
10, 11, 7. Férfinév ez gyakori, lépten-nyomon hallani.
9, 12, 14, 10. Mindenhez ez szükséges, különben nem értekes.
3, 11, 4, 5. Az utcáról a házba az utadat elzárja.
1, 6, 3, 4, 5. Ki ilyennek született, sajnálják az emberek.
10, 11, 3, 2, 12. A káposztával teszik s aztán jobb ízűn eszik.
7, 14, 10, 2, 5. Az ilyen értekezés iránt nincs semmi érdeklődés.
4, 5, 2, 1, 6, 3. Ha van benne szépség, ízlés, kellemes meglepetés.
1—14. Téli helye a sportnak, hol sokan szórakoznak.

(Beküldte ifj. Rencsisovszky István Debrétéről.)

5. Szórejtvény.

os os É T T A G G Sz kutya B A
mindenség
o

(Beküldte László József Putnokról.)

6. Szórejtvény.

Csuka paripa D E T O s I nő
(ó = o) (é = e) (e = ö)

(Beküldte Kobl Péter Kocsoláról.)

7. Szórejtvény.

zs esd

(Beküldte Farkas Károly Kiskundorozsmáról.)

8. Pontrejtvény.

. e . m . n . a . a . y . m . f . n . l . k

(Beküldte Őri Erzsébet Csánigról.)

9. Pótlórejtvény.

—ándor —imon
—enrik —ál
—ndor —rnő
—álmán —dél
—de —ené
—lemér

Beküldte ifj. Borsos István Szigetszentmiklósról.)

10. Szórejtvény.

D D D
D D
(é = e) H

(Beküldte Dobó Lajos Öttömöről.)

11. Szórejtvény.

bükk

(Beküldte Végel János Mélykútról.)

12. Pontrejtvény.

V . s . z . n . r . a . o .

(Beküldte Tóth Benedek István Orosházáról.)

13. Szórejtvény.

1 S 1

(Beküldte Braun József Mezőberényből.)

14. Szórejtvény.

H (-y)

(Beküldte Lipták Ferenc Edelényből.)

15. Szórejtvény.

VIA VIA „Káka tövén költ a ...“

(Beküldte id. Gulyás József Borsosgyőrből.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névostáral a 46-ik számban közöljük.

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Kalifornia.** 2. Betű- és szórejtvény: **Parókia.** 3. Szórejtvény: **Percent.** 4. Szórejtvény: **Csipi esőka.**
5. Keresztrejtvény. **Vizszintes sorok:** 1. orom. 4. róka. 8. vér. 10. nál. 11. óv. 12. lát. 13. ri. 15. ár. 16. pilóta. 19. fogas. 20. parókák. **Függőleges sorok:** 1. ovó. 2. rév. 3. or. 5. ón. 6. kár. 7. Ali. 9. Hát. 14. rigó. 15. ál. 16. por. 17. lak. 18. az. 19. fa.
6. Szórejtvény: **Mesél a szél, suhan az éj.** 7. Szórejtvény: **Mama.** 8. Szórejtvény: **Rágalom.** 9. Szórejtvény: **Boxpárbaj.** 10. Szórejtvény: **A fonóban szól a nóta.** 11. Szórejtvény: **Rabló oláhbanda.** 12. Szórejtvény: **Ellenpárti.** 13. Betűrejtvény: **Antinikotin.** 14. Szórejtvény: **Nyirógép.** 15. Szórejtvény: **Fülek vára.** 16. Szórejtvény: **Agoston.**

Helyesen megfejtették: Gömbös László, ifj. Nagy István, Tóth Benedek István, Gere István, Szobényi Ilonka, Áéxa Mihály, Kaszás István Imre, Marics Ferenc, Clementis Zoltán, Paukó János, Niklai István, Sz. Balázs Zoltán, Csuka Jolánka, Németh Béla, Naár Albert.

Jutalomkönyvet nyertek: Gere Ferenc (Kába), Gömbös László (Csánig), Tóth Benedek István (Orosháza), Marics Ferenc (Miháld) és Paukó János (Erdőkürt).

A 41-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névostáral jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október hó 27-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Cegléd, Felsődabas, Szolnok. — Kirakodóvásár: Battonya.

Október hó 28-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Acsa, Ács, Adánd, Bátaszék, Békéscsaba, Esztergom, Felsővadász, Hetes (sertésvásár bizonytalan), Igal (sertésvásár bizonytalan), Istvándi (sertésvásár bizonytalan), Isztimér, Kapoles, Kéthely (sertésvásár bizonytalan), Kiszvárd, Kőny, Kumbaj, Lovasberény, Magyaróvár, Sárvár, Tokaj, Tompa, Verpelét, Villány, Zalaegerszeg. — **Állatvásár:** Balassagyarmat, Devecser (sertésvásár bizonytalan), Dunaföldvár. — **Ló- és kirakodóvásár:** Putnok. — **Kirakodóvásár:** Szolnok. — **Marha- és sertésvásár:** Békéscsaba.

Október hó 29-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Balkány, Pincehely, Soltvadkert. — Lóvásár: Békéscsaba. — Kirakodóvásár: Devecser, Dunaföldvár.

Október hó 30-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Gyökényes, Somlószló (sertésvásár bizonytalan), Vése (sertésvásár bizonytalan), Vésztő. — Ló- és marhavásár: Zsámbék. — Kirakodóvásár: Békéscsaba.

Október hó 31-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Balatonlelle (sertésvásár bizonytalan), Csesztreg (sertésvásár bizonytalan), Zalaapáti (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Zsámbék.

November hó 1-én, pénteken.

Állatvásár: Gyöngyös.

November hó 2-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Szabadszentkirály, Szerencs.

LAKODALOM.

VIDÁM REGÉNY. — IRTA: NYÁRY ANDOR.

(13. közlemény.)

Móric utánuk nézett, egy pillanatig még gondolkodott, majd a szeme felvillant.

A fiatalokra vonatkozólag készen volt a terve.

II.

A babos kendő.

1.

Kovácsné szép sarokházából vidám ének csapott ki az utcára.

Reggel volt.

A menyecske a tehenet fejte.

A tehennek Zsófi volt a neve s az udvar közepén nőtt szederfa törzséhez volt kötve, hogy ne mozogjon.

Kovácsné kis széken mellette ült s mialatt a keze szaporán huzogatta a tejet a pitlibe, vidáman nótázta:

*Reggel korán kimegyek a kutra,
Letészem a sajtárom az utra,
Arra ment a vármegye hajduja,
Belelépett, eltörött alatta.*

A tehen nagyot csapott a farkával.

Kovácsné rászólt:

— Zsófi, ne! Hogy a görös huzza össze a farkadat!

Még kiveri a szemem!

S jóformán még be sem fejezte neheztelését, minden átmenet nélkül folytatta az éneket:

*Elmegyek a vármegye házára,
Panaszt teszek a megye kárára,
Sajtáromnak öt forint az ára,
Vigyázzon a hajdu a lábára!*

A tehen megint incselkedett.

A menyecske ismét kifakadt:

— Zsófi, ne! Hogy a bagó rugjon meg! De nagyon rosszul vagy máma!

S meg sem várta, hogy a tehen mit felel a szives szóra, tovább bajmóldott a sajtárral, a hajduval, meg a vármegyével, amelynek a harmadik versszaka így szólt:

*Aszongya a megye alispánja,
Itt a pénze, menjen a dolgára!
Megyek is, mert új sajtárt kell venni,
Hogy meg tudjam a tehenet fejni.*

Mire a nótát bevégezte, a fejéssel is készen volt. Nagyot ütött a Zsófi farára és rákiáltott:

— No, most már rugdalózhatsz.

A tejet bevitte a konyhába, majd eloldotta a tehenet és bevezette az istállóba.

Mikor így mindent elintézett, megállt az udvar közepén, körülnézett, majd csipőre tette a kezét és nagyot kiáltott:

— Vica, héj!

Pillanatig várt.

De válasz nem érkezett a hívásra.

Keletlenül dörmögte:

— Hol az ördögben mászkál ez a lány ilyen korán!

És nagy riszálással bement a konyhába.

2.

Vica és Ferkó ezalatt nagy dologban voltak.

Csalamádét hoztak a tehennek a kertből.

Amint az istálló elé értek, Ferkó beledobta a jászolba

a villára bökött takarmányt és barátságosan megszólította az érdemes jószágát:

— Egyél, Zsófi! Neked is legyen ma jó napod!

Vica körülnézett:

— Édesanyám biztosan keresett már. Nem tudja, hova lettem.

Ferkó vállat vont:

— Csalamádét hoztunk a tehennek. Annak is kell enni.

Az is csak asszony.

Vicának nem nagyon tetszett a legény tréfálkozása, könyökével oldalba bökte és rákacsintott:

— Menj már! — mondta ő is dévajkodva.

Ferkó elnevette magát:

— No, talán haragszol érte, hogy az asszony nemedet megbántottam a Zsófiival!

Vica elbiggyesztette a szája szélét:

— Miattam bánthatod! — felelte hetykén, aztán büszkén hozzá tette. — Nekem még nincsen nemem. Még nem vagyok asszony.

És megpördült a legény előtt.

Ferkó tele kedvvel nevetett:

— Hehehe! — dőlt neki az istálló ajtajának és úgy kacagott — ugy forogsz, mintha srófolnának!

— Ugy ám, — pajkoskodott a leány — hátha még ugy foroghatnék, ahogyan akarok. Akkor forognék ám igazán!

Meghajtotta magát a legény előtt:

— De nem foroghatok ám!

Ferkó összeráncolta a homlokát:

— Mért nem foroghatsz?

— Mert nem engednek.

— Kicsoda?

— Körösztapám!

A név egy kis hideget dobott a két szerelmes közé.

Ferkó kis idő múlva megkérdezte:

— Megjött?

Vica bólintott, hogy igen, aztán beszédes lett:

— Azt mondta, hogy a lakodalmam napján szép ajándékokat kapok tőle, ha jó leszek.

Ferkó felfigyelt:

— Ha jó leszel?

Vica bólintott:

— Ugy mondta.

Ferkó mosolygott:

— Hát nem vagy jó? — kérdezte csak ugy.

Vica durcás arcot csinált:

— Én jó vagyok, — mondta önbizottan, a legény felé fordult és jóleső szemrehányással korholta. — Csak te vagy mindig olyan . . .

Elhallgatott, majd rántott egyet a vállán:

— Sohase nyughatsz!

És nagyon átlátszó, tettetett haraggal elfordult tőle.

Ferkó nézte egy ideig, aztán egy lépéssel közelebb lépett hozzá:

— Te, Vica! — mondta neki bátor hangon.

Vica ránézett:

— No?

Ferkó hamisan kacsintott:

— Hát néked nem esik jól? — kérdezte dévajkodva.

Vica nem értette meg teljesen a kérdést, de érezte, hogy abból valami jó sülni ki, azért édes sejtéssel kérdezte:

— Micsoda?

(Folytatjuk.)

TRÉFÁK

Ez is utmutató.

Idegen: Az ura hát nincs itthon. Amint mondja, künn van a mezőn. Felkeresem ott. Merre menjek?

Asszony: Mindig csak az orra után, a trágyaszag majd odavezeti. Mert az uram éppen trágyát hord.

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiből.)

Kisvárosban.

Első asszony: Az én uram egész éjjel a polgármester ur társaságában volt.

Második asszony: Ugyan, ne hencegjen. Az éjjeli őt azt mondta, hogy a maga ura tökrészezen egész éjjel az utca saráiban hevert.

Első asszony: De a polgármester ur is mellette feküdt!

Szép kis vigasztalás.

— Doktor ur, borzasztóan félek, hogy élve fognak eltemetni.

— Legyen nyugodt, barátom. Ha én kezelem önt, ez ki van zárva.

Enyelgés.

— Drága Pistám, tudod-e, hogy a birka a legostobább állat a világon?

— Hogyne tudnám, kicsi báránykám!

A szórakozottság netovábbja.

Egy tanár vascorára hívtak meg. Asztalbotlás után észrevették a háziakat, hogy ugy szaka -zaz eső, mintha dézsából öntenék. A háziasszony erre a messze lakó tanárnak udvariasan felajánlotta a vendégszobát, amit a tanár némi vonakodás után el is fogadott. Egyszerre csak azon veszik észre magukat a háziakat, hogy a tanár nincs sehol. Már-már ígnyt sem vetnek a dologra, amikor — jó másfélóra mulva — csöngtetés hallatszik és az ajtóban bőrigázva megjelenik a tanár.

— Az Isten szerelméért, hol volt? — kérdi a háziasszony.

— Bocsanatot kérek, Nagyságos Asszonyom, elhoztam a hálóingemet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ifj. M. Zs., Nemeskisfalud: Ön azt írta: „Mellékelve itt küldök néhány gyenge próbálkozást a versírásból.” Megnyugtattuk, hogy a próbálkozások nem gyengék. Mértékünket igaz, még nem ütük meg, de sok olyan gondolat és kép van bennük, ami tehetségre vall. Az „Ősz” címűt, ha átdolgozza, ugy szívesen hozzuk. Várjuk egyéb verseit is. — **T. B. S., Csanádapáca:** Küldje be verseit és ha lesz közöttük megfelelő, készséggel közlünk belőlük. — **Ifj. Cs. I., Mezőtárkány:** Leveléhez mellékelte versét, sajnós, nem közölhetjük, mivel az még csak szárnypróbálgatás. Ne kedvetlenedjék el ítéletünkön, hanem inkább merítsen belőle buzdítást. Irjon sokat, de gondolatait előbb jól forgassa meg, mielőtt papírra vetné. A versnek legfontosabb kelléke a ritmus. Ez, sajnós, nincs meg a versében. Olvasson nagy költők műveiből s ily módon iskolázza versírótehetségét. Kérdéseire a „Tanácsadó” válaszol. — **M. K., Szerep:** „A barázdám”-ban című versét viszontlátja lapunkban, a hosszabbat nem közölhetjük. Köszönjük sorait s ha lehet, máskor is szívesen helyt adunk írásainak.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 21-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárupiac.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza: tiszavidéki 77 kg-os 23.10—23.30, 78-as 23.20—23.45, 79-es 23.63—23.86, 80-as 23.80—24.00, felsőtiszai 77-es 21.85—22.15, 78-as 22.25—22.30, 79-es 22.30—22.50, 80-as 22.35—22.55, fejérmegyei, bácskai, dunántúli és pestvidéki 77-es 21.55—21.70, 78-as 21.70—

21.95, 79-es 22.05—22.20, 80-as 22.15—22.30. — **Rozs:** pestvidéki 15.50—15.60, más 15.50—15.60. — **Sörárpa:** 19.50—21.00, egyéb 17.50—19.00, takarmányárpa 15.25—15.75, elsőrendű 15.75—16.50. — **Köles:** 11.90—12.50. — **Zab:** elsőrendű 15.25—15.75, közép 14.50—14.75. — **Tengeri:** 19.00—19.25. — **Repce:** 51.00—52.55. — **Korpa:** 10.75—11.00 pengő métermázsánként.

Határidőpiac.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben májusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak májusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza októberre 21.80—21.90, márciusra 23.80—23.90, májusra 24.57—24.58. — **Rozs** márciusra 17.94—17.95. — **Tengeri** májusra 17.14—17.15 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—52, duplanullás finom létszálisz 40—44, nullás 40—42, kettős főzliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38, hatos 33—36 fillér kilogrammonként.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg-ként Budapesten, minőség szerint: Bab, fehér 62—65, bab, tarka 32—34, baltacimmg 34—36, borsó, express 25—28, borsó, Viktória 25—30, bükköny, szőszös 45—50, bükköny, tavaszi 22—24, csillagfűrtmag 13—15, fehér heremag 120—140, kendermag 32—35, köles, fehér 25—28, köles, vörös 12.50—13.50, köles, tarka, hantolás céljaira 11.50—12.50, lenmag 50—55, lóheremag, arankatartalom és minőség szerint 80—115, lucernamag, arankatartalom és minőség szerint 125—150, mák 112—118, muhar-mag 20—22, mustár-mag 45—50, napraforgó-mag, fehér 30—32, nyul-szapukamag 55—65, pohánkamag 15—18 Pengő.

Abra-takarmány-piac. Árpakorpa 13, buzakonkoly 11.50, buza-korpa 11.25—11.50, buzatakarmányliszt 13.25—13.50, cirok az állomáson 9.50, konkolydara 12, lenmagpogácsa 25, répaszelet, szárított 14—14.50, rozskorpi 11.75, rozskorpa 11.25—11.50, rozstakarmányliszt 13, szójababpogácsaliszt 32 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagybani árak: Nyári rózsburgonya 8—8.25, őszi rózsburgonya 6, Ella burgonya 5, fehér burgonya 4 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, 6 8—9.50, réti széna, másodrendű, 6 6.50—7.75, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5—6, muhar-széna 8—11.50, lucernaszéna 12—13, lucerna, muhar- és szénakev. 10, lucerna- és muharkev. 11.50, alomszalma, elsőrendű 5, másodrendű 3.60—4.50 pengő métermázsánként.

Szürőmarhavásár. Élő borjúk, belföldi szópós, elsőrendű 1.56—1.68, kivételesen 1.72, másodrendű 1.30—1.52 pengő kg-ként elősúlyban.

Juhvásár. Kiverő és anyajuh 0.52—0.66, kivételesen 0.70 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosőrök. Elsőrendű belföldi jármosőrök (tarka) 1—1.04, elsőrendű belföldi jármosőrök (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves üszök 1—1.04, 1½—2 éves tinók 1—1.04, fiatal, friss fejőstehén 1.40—1.50 pengő kg-ként elősúlyban.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 106—116, középminőségű 76—104, gyengébb 54—74. Bika, legjobb minőségű 104—120, kivételesen 124, középminőségű 86—112, gyengébb 72—84. Tehén, legjobb minőségű 96—112, középminőségű 64—94, gyengébb 40—62, növendék 64—96, kicsontozni való marha 32—40 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyűsertés 122—130, közepes 130—138, nehéz 138—144 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Gyapju. Homokos, vagy gyengébb gyapju 1.30—1.50, középminőségű fésis, vagy szövetyapju 1.50—1.70, jóminőségű szövetyapju 1.60—1.90, finom minőségű szövetyapju 1.80—2.10, gyengébb minőségű báránygyapju 1.30—1.40, középminőségű báránygyapju 1.40—1.60, jobbminőségű báránygyapju 1.50—1.70, finom minőségű báránygyapju 1.90—2.10 pengő kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 1.10—1.15, tarka 1.20—1.25, borjubőr 2.25—2.30, juhbőr 0.80—0.85 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 440—700, rostélyos, vastag hátszín, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 240—340, fartó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 160—320, gulyásnak való 120—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeleteit comb 400—540, sütnivaló 200—400, porköltnek való 180—300 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 180—260, gerinc, lapocka 160—220, porköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. — **Sertés-hús:** Friss karaj 260—360, friss comb, tarja, lapocka 220—260, friss oldalas 200—240, kocsonyának való 60—120, vese lóvelő 200—260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—420, olvasztani való szalonna 200—320, sózott kenyérszalonna 240—260, füstölt 240—280, hárj 220—260, zsíros tepertő 200—280, helybeli sertészsír 220—240 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 300—500, csirke 120—400, ruca 300—750, lud 500—1600, pulyka 350—800 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyuk 240—280, csirke 250—380, hizott ruca 220—270, sovány 200—220, lud, hizott 220—280, sovány 200—220, pulyka, hizott 220—282, ludmáj 500—1000, ludzsír és hárj 260—460, ludpróké 160—200 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 15—17, főzőtojás 13—15 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, borbén, darabonként 400—600, szarvasgerinc 450, comb 300, lapocka 300, fácán darabja 400—600, fogoly darabja 80—280 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 500—600, ponty 220—320, kárász 140—200, compó 200—220, keszeg 100—120, apró, kevert hal — fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 12—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—40, lefőlézett 16—20, yoghurt 170, tejszín 340—360, tejföl 150—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—500, 10 dkg-os csomagolásban 500—680, főzővaj 360—460, szedett vidéki vaj 360—440, tehéntúró 100—120, sovány tehéntúró 60—90, juhtúró 300—360, keverttúró 200—320, juhsajt 280—320, hazai ementáli sajt 500—600, hazai trappista 300—400 fillér kilogrammonként.

Száraz főzélék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 70—120, hántolt egész borsó 100—120, feles 60—100, fehér, aprószemű bab 50—80, nagyszemű 60—100, színes 50—80, finom árpakása 80—120, durva 60—80, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 12—20, sárgarépa zöldjével esomója 3—20, petrezselyem kilogrammja —, petrezselyem zöldjével esomója 3—20, zeller, ujdonság, zöldjével darabja 3—20, kalarabé zöldjével darabja 3—8, őszifajta kalarabé kilogrammja 14—20, karfiol 60—160, makói vöröshagyma kg. 12—16, közönséges vöröshagyma 8—14, új zöldfokhagyma kg. 50—90, cékla 14—30, hazai fejeskáposzta, nyári 8—14, kelbimbó kg. 120—140, kelkáposzta 14—30, savanyított káposzta kg. 30—40, vöröskáposzta 20—34, torna kg. 60—200, rózsaburgonya 10—14, kifli 20—32, tömör csiperkegomba 300—600, szárított gomba 1600—2000, fekete retek darabja 14—30, hónaposretek esomója 10—14, szvanyitani való ugorka 30—50, salátának való 20—40, ecetesugorka 80—160, kovászos 40—60, vizes 40—60, apró hegyes darabja 1—2, zöldsárga darabja 2—6, tölteni való 16—50, savanyított zöldsárga kilogrammja 100—120, főzötök 8—20, gyalult 20—40, paradicsom, érett 4—10, zöldbab 50—80, zöld vajbáb 60—160, kifejtett 80—140, hüvelyes zöldborsó 100—140, kifejtett 200—240, zöld tengeri csó darabonként 4—12, sóska 26—40, tisztított paraj 28—50, gyökeres 20—32, főzött paradicsom literje 70—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—100, közönséges 16—60, birsalma 28—80, nemes fajtörte 60—140, közönséges 20—80, befőzni való 50—100, hazai aszaltszilva 100—120, szilvaiz 140—160, gyümölcsisz 160—320, berzenci szilva 20—60, som 100—120, áfonya 160—180, csemegeszőlő 70—120, kevert 50—70, közönséges 30—50, borszőlő 20—36, őszibarack, magvavaló 40—240, nem magvavaló 40—300, sárgadinnye, faj. 20—26, közönséges 10—20, nagy papírhéjú dió 160—200, keményhéjú 90—180, dióbél 480—640, héjazott mogyoró 360—560, héjazott mandula 600—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 700—840, félédes, gulyás 560—680, rózsapaprika 460—560, erős 300, kereskedelmi 270—300, kék mák 140—160, közönséges 120—140, pergetett méz 220—260, házi színezappan 140—160, közönséges háziszappan 90—128 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeден: Csöves paprika füzereknél 3.80—6.50, édes nemespaprika kg-ként 3.10—3.30, félédes paprika kg-ként 2.30—2.70, rózsapaprika kg-ként 1.80—2, másodrendű paprika kg-ként 1—1.20, harmadrendű paprika kg-ként 0.40—0.60 pengő. — **Kalocsán:** Édes nemespaprika kg-ként 3.30—3.50, rózsapaprika kg-ként 1.30—1.70, másodrendű paprika kg-ként 0.60—0.80, harmadrendű paprika kg-ként 0.40—0.60 pengő.

Borpiac. Az érdeklődés az új áru iránt mindenütt elég élénk és az utolsó időben tetemes tételek cseréltek gazdát, emelkedő árak mellett. Jelenleg fizetnek: kistermelőktől származó mustért körülbelül 1 pengő cukorfokonként és hektoliterenként. Urasági tételekért hektoliterenként 22—30 pengőig részben mustért, részben kiforrt állapotban, borseprővel vagy seprő nélkül. Őborban is élénkebb a kereslet az utóbbi időben. Alacsonyfokú 9—10%-os borok 2—2.20 pengőig kerültek Malligandfokonként eladásra.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítő R.-T. végrehajtóbizottsága legutóbbi gyűlésén az összes szeszszektoriáknak változtatlan jegyzését határozta el. A gyümölcspálinkaüzletben a forgalom kielégítő és törköly-, borseprő és eperpálinka legalább 50 hl. vételnél 453.24, hegyalja és badacsonyi vidéki törköly legalább 50 hl. vételnél 469.04, szilvapálinka (nyári) vörös, legalább 50 hl. vételnél 527.14, ősz kék szilvapálinka legalább 50 hl. vételnél 616.88, prémiumos áru legalább 50 hl. vételnél 632.71. Borpárlat 4.30—4.50 pengőn jegyeztetik. Az árak a földéi állomások átadva és átvéve, hordó nélkül értendők.

A gyógynövénypiac helyzete. Magyar *székfűvirágból* a gyűjtőknek még meglehetősen készletek vannak, ez cikknek azonban az exportja az utóbbi időben nagyon gyengé és az árak emiatt csökkentek. Jelenleg alig 45—60 fillért fizetnek érte. Annál inkább keresik a bodzavirágot, mely nagyon szilárdan fekszik és az ára napról-napra emelkedik. Ma már világon, elsőrendű árúért 2 pengő is fizetnek. Ugyancsak élénk az érdeklődés a *pipacszirom* iránt, melynek ára 2.60—2.80 pengő kilogrammonként. Hosszába hasított aszalt *csipkegyögyűsért* 1.80 pengőért, főzetlen fehér magját pedig 40 fillérért vásárolják. *Borókamagban* a termes nagy, de a piacot külföldön jóminőségű juhoszláv és olasz áru bőséges kínálata nyomja, ami majdnem lehetetlenné teszi a kivitelét. Névtelen és nagyban 18 fillérral jegyzik kilogrammonként. *A maszlaglevél* nagyon keresett 70 fillérért kg-ként a feladóállomáson, melyből minden mennyiség elhelyezhető volna. Egyéb *gyógynövényfélék* irányára a következők: *hámozott zilizgyökér* 1.15, *keskenylevelű kerek mályva* 0.45, *csipet nagylevelű mályva* 0.42, *sárgamustármag* 0.40, *átlókócs* 0.20, *fekete nadálygyökér* 0.35, *pirositógyökér* 0.45, *nadragyalevél* 0.90, *gyökfejesmentes földi bodzagyökér* 0.23, *maszlaglevél* 0.70, száraz állapotban, kilogrammonként a feladóállomáson.

Fapiac. Az előrehaladott időnek megfelelően a fenyőfapiac forgalma nagyon csendes. *Keményfában* már megindult az üzlet: csak jóminőségű áru iránt van kereslet, míg a gyengébb árut csak rendkívül nyomott árak mellett lehet elhelyezni. Tájékoztató árak: tölgy fűrészrönk 38—45, jobb áru 55—65, furnérrönk 80—100 pengő köbméterenként a termelőállomáson. *Tűzfűzfű* az üzletmenet változatlanul élénk; belföldi száraz hasábjá 225—260, importra nagyban 245—270 pengő magyar állomásról. *Retortafaszén* 880—980 pengő vagononként magyar határállomáson.

Idégen pénznek veteli és eladási ára október hó 14-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többé kerül egy darab:* Angol font 27.75 (27.90); dollár 5.69 (5.71); hollandi forint 2.29 (2.30); német márká 1.36 (1.37); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül:* csehkorona 16.85 (16.95); szerb dinár 5.69 (5.71); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.94 (64.25); oláh leu 3.38 (3.42); olasz lira 29.75 (30.05) osztrák schilling 80.12 (80.52) fillér darabonként.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 23.10 (23.30); ezüst egykoronás 0.38 (0.40); forintos 1.03 (1.07), ötkoronás 2.07 (2.09) pengő. Szinarany kilogrammja 3800 (3820); színezüst 93 (96) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ BT.
FELELŐS KIADÓ: FABAGÓ ALADÁR.

Patkányt, egeret, mezei egereket

csak „RATINOL“
svábbogarat, csó-
tányt, rusznit, han-
gyát, „Russin“ irt
gyökeresen! Más
állatra, emberre veszély-
telen! Napiárban szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest, Murányi-u. 36.

ZAKORVOSI RENDELŐ

VII. Rákóczi-ut 32. I. em. 1.
(Rókussal szemben).

Rendelés egész nap.

vér- és nemibe-
tegek részére.
Ezüst salvarsan-
oltás.

Mravkó József utóda
Gyurusz György
paskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, Károly-kört 22
(Röser-bazár udvarban.)

ELVÁLLAL: mindentéle fegyver javítását, át-
alakítását és felújítását. **ELAD:** elsőrendű gyárt-
mányú golyós, sörtes, ismétlő és automata
vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket.
Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörtes
töltények, löszerek.

Mi a gazda kötelessége?
saját maga iránt?

Uj híveket
toborozni a

VASÁRNAP
táborába